

Otrdiena ● 2019. gada 26. marts

CENA firdzniecībā 0,75 EUR

Satiekas
amatierteātri

4.

Foto - A.Kirsanovs

Diskusijas tikai sāksies. Novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs (no kreisās), viņa vietniece Anita Petrova un Izglītības un kultūras, sporta pārvaldes vadītāja Inta Kaļva (no labās) teica paldies tilženiešiem par lielo interesi šī jautājuma risināšanā un vēlreiz atgādināja, - neskatoties ne uz kādiem apstākļiem, Tilžas internātpamatskola finansējumu no pašvaldības saņems un šo mācību gadu pabeigs. "Turpmākais būs atkarīgs no sadarbības ar Izglītības, kultūras un sporta pārvaldi, pašreizējiem direktoriem un, protams, arī bērnu vecākiem. Nav mūsu interesēs kaut ko slēgt. Būs bēri, būs arī skola," teica A.Pušpurs.

Tilžēniešiem pasaka – internātskolas vairs nebūs

Sanita Karavoičika

Tas nu ir oficiāls fakts - Balvu novada Tilžas internātpamatskolai šis ir pēdējais mācību gads. Ar 2019. gada janvāri valsts pārtrauca finansējumu internātskolas uzturēšanai, līdz ar to vienas pašas pašvaldības spēkos vairs nav uzturēt šo mācību iestādi. Lai informētu par jautājumiem, kas saistīti ar Tilžas internātpamatskolas likvidēšanu un spriestu par pārējo šeit esošo izglītības iestāžu likteņiem, pagājušo trešdien Balvu novada vadība pagasta iedzīvotājus aicināja uz tikšanos Tilžas kultūras namā.

Novada pašvaldības vadītāja vietniece Anita Petrova klātesošajiem atgādināja, ka jau kopš

Nākamajā
Vadugūnī

● Gaida ekspertīzes
slēdzienu
Kas notiks ar zaļo māju?

● Mācīties nekad nav par
vēlu
Pielneido šūšanas
prasmes

Iekļauj kultūras mantojuma sarakstā

2019.gada 29.martā jau otro reizi pasniegs apliecinājumus par nemateriālā kultūras mantojuma vērtības iekļaušanu Latvijas Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā. Svinīgā ceremonijā Krapes tautas namā apliecinājumus saņems 7 vērtību pieteicēji, tostarp biedrība "Upītes jauniešu folkloras kopa".

Gatavojas forumam

3.aprīlī Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas aktu zālē notiks forums "Profesionālā izglītība – atslēga uz darba tirgu". Forumā būs iespēja noskatīties pedagoģu un audzēkņu téru kolekciju demonstrējumu, piedalīties paneļdiskusijā "Profesionālā izglītība – atslēga uz darba tirgu" un radošajās darbnīcās.

2016.gada valdība ļoti intensīvi runā par jaunu izglītības saturu un skolu tīkla izmaiņām. Skolās skolēnu kļūst mazāk, līdz ar to jādomā, kā optimizēties, lai varētu gan izdzīvot, gan bērniem nodrošināt labu izglītības kvalitāti. "2016.gada jūnijā valdība lēma, ka Latvijā skolu tipoloģijā internātskolu kā tādu vairs nebūs. Un ja nav skolas, tad nav arī valsts finansējuma skolas uzturēšanai. Vadoties pēc skolēnu skaita, ik gadu no valsts budžeta saņēmām vairāk nekā divsmit tūkstošus skolas uzturēšanai, pagājušajā gadā - 233 tūkstošus 49 eiro. Ar šī gada janvāri Tilžas internātpamatskola no valsts vairs šos līdzekļus nesanēm. Tagad varam rēķināties tikai ar tādu pašu atbalstu kā jebkura cita skola, kura nodrošina mācību procesu," teica A.Petrova.

* Turpinājums 3.lpp.

Īsziniņas

Aicina uz putnu vērošanas dienām

6. un 7.aprīlī aicinām ikvienu interesentu doties uz pavasara "Putnu vērošanas dienām 2019" dabas liegumā "Lubāna mitrājs". 6.aprīli paredzēts pārgājiens uz zivju dīķiem Nagļu ciema apkārtnē (aptuvenais pārgājiens ilgums 3-4 stundas), bet 7.aprīli plānota pastaiga pa Īdeņas zivju dīķiem (piemērotas ģimenēm ar bērniem, lai apskatītu Īdeņas zivju dīķos mītošās putnu sugas). Dalība pārgājienos bez maksas.

Piedāvājam darbu skolēnu brīvlaikā

Laikraksta "Vaduguns" redakcija meklē jauniešus, kuri vēlētos pastrādāt skolēnu brīvlaikā. Nepieciešami darbinieki reklāmas un datorprasmju jomā (e-pasts: edgarsgabranovs@inbox.lv).

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

Kā katru pavasari, aktuāla kļūst slikto ceļu tēma. Mazliet apnicīgi, jo - cik var runāt? Taču atzinums ir viens - ceļi lūst un brūk kopā, un tas ir acīmredzams. Darbienu vakaros braucu uz nodarbībām Baltinavā, Kupravā, Viļakā, tāpēc varu teikt tikai to, ko redzu un ko teju ik vakaru izbauda mana mašīna. Esmu izmēģinājusi gan lēnu braukšanu, lavierējot no vienas ceļa malas uz otru, gan ātru, pieļaujamajā ātrumā *lidojot* pāri bedrēm un bedrītēm ar domu, - kā būs, tā būs! Ja satiksme jauj, braucu pa ceļa vidu. Ja pretī nāk lielie balķvedēji, lūkoju, kas rādās ceļa malās. Un redzu asfaltmalās izsistas ap metru platas un dziļas bedres. Lēmums jāpienem ātri - iebraukt tajā un pastāvēt (smiekligi, protams!), vai lavierēt tālāk - tuvāk grāvjmalai, vai kā citādi. Lai cik skumji nebūtu, mierinu sevi ar domu, ka slīktie ceļi, līdzīgi kā risinot krustvārdu mīklas, darbina prātu, meklējot pareizākos lēmumus. Zinu, kādā stāvoklī ir arī citi Balvu un apkārtējo novadu ceļi, jo bieži pie cilvēkiem žurnālista gaitās dodos ar savu mašīnu. Balvu pilsētā jau kādu bedrīti aizber, nobletē jeb, kā tautā saka, uzliek ielāpus. Tikai, cik ilgi dzīvosim ar caurām, ielāpīnām biksēm, piedodiet, ceļiem? Ja vēl klāt nāk laucinieku sāpe par zemes ceļiem, kurus daudzviet vairs tā nemaz nevar nosaukt, pārņem skumjas un neizpratne. Arī sociālajos tīklos cilvēki dalās, sakot, ka "ceļu stāvoklis valstī nav tas labākais, un nevar saprast, kāpēc tas nepaliel labāks, ja ik gadu tiek saņemti miljoni ceļa nodokļos no iedzīvotājiem". Ej nu sazini! Es nezinu. Un jūs?

Latvijā

Deg kūla. Aizvadītajā sestdienā Latvijā dzēsti 69 pērnās zāles ugunsgrēki, kas ir lielākais šogad vienā diennaktī reģistrēto kūlas ugunsgrēku skaits. Kopējā pērnās zāles degšanas platība bija vairāk nekā 140 hektāri. Visvairāk kūlas degšanas gadījumu reģistrēts Latgalē, kur dzēsti 39 pērnās zāles ugunsgrēki. Platības ziņā lielākais kūlas ugunsgrēks sestdien izcēlies Iecavas novadā, kur pērnā zāle dega 30 hektāru platībā un blakus esošie sienas rulli - 75 m² platībā.

Vēlas novērst uzmanību no problēmām. Rīgas domes lēmums aizliegt spēļu zāles Rīgas administratīvajā teritorijā ir uzmanības novēšana no reālajām problēmām Rīgas domē. Azartspēļu nozare tiek izmantota, lai kāda politiskā partija uzlabotu savus reitingus pirms gaidāmajām vēlēšanām, - tā domā Latvijas Spēļu biznesa asociācijā.

Iesniegti kandidātu saraksti. Kandidātu sarakstus Eiropas Parlamenta vēlēšanām iesniegušas 16 partijas, uz astoņām Latvijai paredzētajām vietām izvēlēti 246 kandidāti, - liecina Centrālās vēlēšanu komisijas apkopotā informācija. No visiem kandidātiem 69,5% ir vīrieši, bet 30,5% ir sievietes. Lielākā daļa jeb 27,6% kandidātu ir vecumā no 51 līdz 60 gadiem, savukārt 22,8% kandidātu ir vecumā no 31 līdz 40 gadiem, bet 21,5% - vecumā no 41 līdz 50 gadiem.

Atrasts miris. Mirušais Latvijas regbija izlases spēlētājs - 28 gadus vecais Dāvis Pērkons - atrasts Olaines meža masīvā ar sarežģītu ģeogrāfisko izvietojumu - aizaugušā, biezā mežā ar daudziem kritušiem kokiem. Par viņa pazušanu ziņoja pagājušā gada 23.decembrī. Polīcija nekonstatēja vardarbīgas nāves pazīmes un visdrīzāk situācija norāda uz iespējamu pašnāvību.

Sāņem smiekligu kompensāciju. Viljānu novada Dekšāres pagastā dzīvojošā pensionāre Dzidra Brugule kompensācijā par policijas izpostīto kaņepju lauku saņēmusi 27 eiro, lai gan lūgusi 4000 eiro. Pagājušajā gada augustā pie pensionāres Brugules atbrauca Valsts policijas darbinieki un izrāva 363 kaņepju stādus, lai aizvestu uz ekspertīzi noskaidrot, vai augi satur narkotiskas vielas. Ekspertīze aizliegtas vielas neatrada, lieta tika izbeigta.

(Ziņas no www.tvnet.lv, www.delfi.lv)

Sena tradīcija

Katoļu draudzes svētki Baltinavā

Ingrīda Zinkovska

24.martā Baltinavas Romas katoļu draudze svinēja savus draudzes svētkus. "Šie ir lielākie svētki mūsu draudzē, jo baznīca nes Kunga Jēzus Kristus Pasludināšanas vārdus. Mūsu baznīcas griestu gleznojums atgādina par notikumu, kad enģeļis apciemo Jaunavu un pavēsta par to, ka viņa kļūs par Dieva Māti," stāsta draudzes locekle un svētku dalībniece RUDĪTE LAGANOVSKA.

Jaunavas Marijas godināšanai Baltinavas katoļu baznīcā ir senas tradīcijas. Baznīcā atrodas pat vairāk nekā 300 gadus veca Dievmātes svētglezna. Tā kā svētki šogad iekrita pirmdien, tad tos svinēja tuvākajā svētdienā, kas bija gavēja 3.svētdiena. Jau no pulksten 9.30 baznīcā pulcējās sievīnas un sāka Rožukroņa lūgšanu. Tai sekoja Žēlsirdības kronītis, Krusta ceļš un Rūgtās sāpes. Pulksten 11.30 baznīcā sanākuši visi dievlūdzēji, jo sākās Sv.Mise.

R.Laganovska turpina: "Svēto Misi celebrēja priesteri Staņislavs Prikulis un Filips Davidovičs. Svētdienas Svēto Rakstu lasījumos bija vēstīts par vietu, kur cilvēki sastop Dievu. Mums tāda vieta ir mūsu baznīca. Te vislabāk mēs varam sastapties ar Dievu, ar Dievmāmiņu. Tieši dievnamā esam Dievam īpaši tuvu."

Pēc Sv.Mises draudzi svētkos sveica Baltinavas novada domes priekšsēdētāja Sarmīte Tabore. Viņa pateicās priesterim Staņislavam par sadarbību un draudzes garīgo aprūpi. Tāpat novada vadītāja sveica priesteri Filipi, jo viņš tikai pirms nedēļas ir ieradies mūsu draudzē, lai sniegtu atbalstu garīgajā darbā.

Baltinavas draudzi ar koncertu svētkos sveica Kubulu pagasta ansamblis vadītājas A.Ločmeles vadībā. Ar priekšnesumiem uzstājās arī Baltinavas Mākslas un mūzikas skolas audzēknai I.Kozlovska, E.Circenis un skolotāja L.Logina. Draudze ir pateicīga Baltinavas Mūzikas un mākslas direktorei M.Bukšai par atbalstu. Muzikālu pārsteigumu svētku dalībniekiem bija sagatavojis ministrants K.Dauksts. Viņš nodiedēja skaistu tautasdīzemu.

Baznīcas dārzā visus baznīcas apmeklētājus gaidīja garšīga zupa. To bija gatavojušas Briežuciema pagasta saimnieces H.Ločmele, A.Pundure, B.Pundure, V.Keiša. Daudzi draudzes locekļi bija ieradušies ar savu cienastu. Draudze dalījās sirsniņgās sarunās un kopīgā maltītē. Kā mazu piemiņu no draudzes svētku dalībnieki saņēma mazu piekariņu ar Māras krustu, ko darinājis draudzes loceklis V.Laganovskis. "Slava Dievam un Dievmāmiņai par mūsu draudzi un baznīcu!"

Pateicamies prāvestam Staņislavam Prikulim par iniciatīvu draudzes svētku organizēšanā, Marijai Skabai un Lucijai Kašai par svētku organizēšanu. Paldies ikvienam svētku atbalstītājam

Celebrē Svēto Misi. Baltinavas Romas katoļu draudzes prāvests Staņislavs Prikulis un priesteris Filips Davidovičs (foto - no kreisās) celebrē Svēto Misi Baltinavas katoļu draudzes svētkos 24.martā.

Foto - R. Laganovska

Sveic ar koncertu. Baltinavas Romas katoļu draudzi svētkos ar koncertu sveica Kubulu pagasta ansamblis, ko vada A.Ločmele.

Foto - R. Laganovska

un dalībniekiem. Svētki patiešām izdevās," secina R.Laganovska.

Gandarīta par mazdēla Kaspara muzikālo pārsteigumu draudzei svētkos ir baltinaviete Valentīna Daukste. Mazdēls mācās mūzikas skolas kora klasē un piekalpo baznīcā par ministrantru. Draudzes dzīve viņam ir tuva. Vecmamma stāsta, ka mazdēls nobažījies, vai prāvests Staņislavs negrasās atstāt Baltinavas draudzi, uz ko mazdēls saņēmis pārliecinošu prāvesta atbildi: "Nē, Kaspariņ. Es došos tikai mācīties." Savukārt Marija Skaba stāstu par draudzes svētkiem papildināja ar piebildi, ka pirmo reizi tie *iznesti* no baznīcas, lai cilvēki varētu pakavēties sarunās - ne tikai garīgās, bet arī sadzīviskās, kas arī nepieciešamas draudzes dzīvē.

Anastasija Ločmele vada Baltinavas un Šķilbēnu katoļu baznīcas korus, kas katru svētdienu piedalās Svētajās A.Ločmele.

* Sākums 1.lpp.

Novada vadība iedzīvotājus sasauc uz sapulci

Tilžēniešiem pasaka – internātskolas vairs nebūs

Pārtraucot finansējumu internātskolu uzturēšanai, problēmas nekur nepazūd, un pašvaldībām tās jārisina. Balvu novada pašvaldība jau tagad izglītībai tērē gandrīz pusi budžeta, bet atvēlēt vēl vairāk līdzekļu vairs nevar atļauties. Turklāt novada vadītāja vietniece akcentēja pašreiz esošas problēmas - skolu ēkas lauku teritorijā ir par lielu esošajam bērnu skaitam, un arī pedagogus grūti motivēt iet strādāt uz mazākām skolām. Nauda seko skolēnam, līdz ar to tas ieteikmē gan pedagogu noslodzi, gan samaksu par darbu. "Un nav noslēpums, ka pedagogi, lai savāktu šis slodzes, spiesti pārvietoties no vienas skolas uz otru. Līdz ar to, strādājot vienlaikus vairākās skolās, pazūd piederības sajūta noteiktai izglītības iestādei. Skaidrs arī tas, ka, optimizējot izglītības iestādes Tilžā, visiem darbavietas nesaglabāsies," norādīja A.Petrova.

Piedāvā divus risinājumus

Lai saprastu, kā turpmāk organizēt izglītības iestāžu darbu Tilžā, novadā izveidota speciāla komisija, kura apzinājusi reālo situāciju, spriedusi, kalkulējusi un karstās debatēs kopā ar pārējiem deputātiem meklējusi iespējamos risinājumus. Pēdējo gadu laikā pašvaldība Tilžas izglītības iestāžu infrastruktūras sakārtošanā ieguldījusi ievērojamus līdzekļus. Lai lietderīgi izmantotu esošās ēkas, telpas un ekonomētu izdevumus, šobrīd pašvaldība tilžēniešiem piedāvā divus iespējamos variantus. Abi no tiem paredz Tilžā vienu izglītības iestādi – Tilžas vidusskolu ar sešām programmām. Pirmajā variantā tā varētu būt izvietota divās ēkās - abās tagadējās skolās. Savukārt otrajā - vidusskola izvietotos trijās ēkās, pirmsskolas posmu atstājot esošajā Tilžas pirmsskolas izglītības iestādē. Abi varianti paredz internāta un bērnu patversmes "Ābeļzieds" saglabāšanu un arī mācību nodrošināšanu tagadējiem internātpamatiskolas audzēkņiem visās programmās. "Skolā lielāka prioritāte internātā dzīvot būs Balvu novada bērniem, protams, arī citu novadu bērniem atbilstoši Izglītības likumam, pašvaldībām veicot savstarpējos norēķinus," skaidroja Balvu novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Inta Kaļva.

Tiek pieļauts, ka lielā bērnu skaita dēļ (tagadējā bērnudārza telpas paredzētas 40 bērniem, bet jau šobrīd abās pirmsskolas izglītības iestādēs kopā ir 62 bērni) Tilžas bērnudārzu varētu pārvietot uz internātpamatiskolas telpām. Vairākums vecāku šo ieceri neatbalsta, jo piedāvātās pirmajā stāvā esošās telpas nav piemērotas bērnu grupiņām. Tiesa gan, vajadzības gadījumā pašvaldība tās sola piemērot atbilstoši prasībām un pārbūvēt.

Vai būs bērni?

Novada domes priekšsēdētāja vietniece atzina, ka šobrīd valda liela neziņa, jo pašvaldība nevar paredzēt, vai vecāki, kuru bērni izglītību iegūst Tilžas internātpamatiskolā, nākotnē izteiks vēlmi turpināt mācības tieši Tilžā. "Neatbildēts ir jautājums, vai citu novadu pašvaldības būs gatavas maksāt savstarpējos norēķinus un bērnu vecāki - segt ēdināšanas izmaksas. Turpmāk viņiem nevarēsim piedāvāt arī internāta pakalpojumu septiņas dienas nedēļā. Tas liek domāt, ka tālo novadu bērniem nebūs izdevīgi katru piektdienu mērot tālo ceļu uz mājām un pirmsdien atpakaļ. Visdrīzāk vecāki kopā ar savu pašvaldību bērnam meklēs skolu tuvāk dzīvesvietai. Arī mūsu novada 41 bērnam, kuri mācās Tilžas internātpamatiskolā, izvēli noteiks vecāki. Tilžas vidusskolā būs tādi paši nosacījumi kā jebkurā citā mūsu novada skolā ar internātu. Ja bērni būs, pašvaldība nodrošinās iespēju mācīties visiem – ar mācīšanās grūtībām, veselības problēmām, bērniem, kuri palikuši bez vecāku gādības. Skolu bāze ir pietiekama, bet šobrīd vēl nesteigsmies ar pārbūves darbiem, jo katrā pārbūvē jāiegulda jauni līdzekļi. Lai nesanāk tā, ka telpas ikdienā nav kam lietot," sacīja A.Petrova. Savukārt Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja apliecināja, ka jau šobrīd visiem novadiem, no kuriem bērni mācās Tilžas internātskolā, izsūtītas vēstules par savstarpējiem norēķiniem un ēdināšanas izmaksām. "Un, protams, neaizmirstam izglītības likumā teikto, ka vecāks izvēlas skolu. Mūsu bērni mācās visā valstī un mēs maksājam savstarpējos norēķinus," atgādināja I.Kaļva.

Satraukti par nākotni

Iz skaidrs, ka jebkura reorganizācija saistīta arī ar darbavietu likvidēšanu. Tilžēnieši satraucas par faktu, ka vairāki pedagogi zaudēs darbu. Viņu vidū ir arī tādi, kas ir vienīgie ģimenes apgādātāji. Tas savukārt sekmēs cilvēku prombraukšanu, faktiski lemjot Tilžu izmiršanai. "Varbūt cilvēki nespēj pateikt, ko viņi domā. Saprotiet to, ka rāzotnes šeit nekādas nav, un ja vēl internātskola pazūd, - kas tālāk, kādas perspektīvas? Mēs par bērniem nevarām runāt, vairāk nekā 20%-30% ģimēnu vienkārši

Izglītības iestāžu liktenis nav vienaldzigs. Cilvēku pārpilnā Tilžas kultūras nama zāle liecināja par to, ka pagasta iedzīvotājiem nav vienalga, kas notiks ar skolām, bērniem un darbiniekiem. Viņi aktīvi iesaistījās diskusijās un cer, ka kopā ar novada vadību izdosies atrast visiem pieņemamu risinājumu.

būs spiestas aizbraukt uz ārzemēm, ja pastāvēs tāda iespēja. Labāk tā arī pasakiet, ka mēs esam nākamā Kuprava vai Krišjāni," teica tilžēnietis Raitis Radjukovs.

Uz sanāksmi atnākušie iedzīvotāji arī vēlējās zināt, kāds šim visam ir ekonomiskais pamatojums – vai aprēķināts, cik darbavietas samazināsies, išteinojot pirmo piedāvāto variantu, cik – otro? Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja I.Kaļva, atbildot uz šo jautājumu, atklāja, ka tiek rēķināti un kalkulēti dažādi varianti: "Šobrīd 1.variantā ekonomija tikai uz algām ir aptuveni 72 tūkstoši eiro + uzturēšana, ja bērnudārzs pārceļas uz internātpamatiskolas telpām un ja apvieno virtuvi. No visām trijām iestādēm vismazāk zaudēs Tilžas vidusskola, praktiski visu zaudēs Tilžas internātpamatiskola (pie nosacījuma, ka tiešām bērni nepalieki mācīties), un kādam no darba būs jāšķiras arī bērnudārzs. Diemžēl tāda ir situācija."

Perspektīvā pastāv šaubas arī par to, vai Tilžas vidusskola spēs saglabāt vidusskolas statusu, jo nākamajā mācību gadā klasēs netiks sasniegts nepieciešamais bērnu skaiti. Izglītības, sporta un kultūras pārvaldes vadītāja lika priekšā skaitļus un faktus: MK noteikumos rakstīts, ka Balvu novadā vidusskolas klasēs jābūt 33 skolēniem. Provizoriški nākamajā gadā Tilžas vidusskolā būs 26 bērni, 2020.-2021.gadā - 30 bērni, 2022. gadā - atkal 26. "Jau tagad klasēs trūkst skolēnu. Un ziniet, kāpēc ir risks? Tādēļ, ka jaunajā kompetenču programmā vidusskolēniem nevarēsim piedāvāt izvēlu grozus vidusskolēniem, jo nav iespēja sadalīt klasi vismaz grupās. Faktiski jūsu vidusskola pēc trīs gadiem objektīvā izpratnē būs pamatskola, jo tā nevarēs piedāvāt izvēlu grozus vidusskolā. Vai nevar būt izņēmumi? Izglītības un zinātnes ministre Ilga Šuplinska teicā, - tādi būs vienmēr. Mēs gribējām, lai arī Tilžas internātpamatiskola ir izņēmums, bet nav. Es esmu godīga pret jums un saku, kā ir. Drīzumā novada vidusskolu direktori tiksies Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē kopā ar Izglītības ministrijas pārstāvjiem, lai analizētu vidusskolu jauno kompetenču modeli, šobrīd jautājums par desmito klasi vēl ir atklāts," teica I.Kaļva.

Lai tas viss ir mazāk sāpīgi!

Ar skatu no malas uz izveidojušos situāciju izvērtēja bijusī Balvu rajona vadītāja Valda Iljanova. Viņa uzskata, ka Tilža šajā gadījumā, kad tiek likvidēta internātskola, ir salīdzinoši labā pozīcijā, jo tai blakus atrodas vidusskola. Citur tā nav. Viņasprāt, lielākā problēma ir ar pirmsskolas izglītības iestādēm. "Mani šoti pārsteidza, ka mums šeit ir divas šādas izglītības iestādes ar vienādām funkcijām. Atšķirība tikai tā, ka viena ir nakts bērnudārzs. Ja novads no savas puses varēs garantēt, ka būs ne tikai dienas grupa, bet arī nakts dārziņš, vecākiem vispār ne par ko nebūs jāuztraucas. Novada domei jāizpēta situācija ar vecākiem, jānoskaidro, kas viņus neapmierina, un maija beigās kļūs zināms, cik bērnu paliks Tilžā. Nekur citur jau nav labāk. Un 1.septembrī visi tiksies tepat," teica V.Iljanova.

Savukārt bijušais skolas direktors Voldemārs Čeksis izteica gandarījumu par iedzīvotāju lielo interesu šajā jautājumā. "Tas liecina par to, ka Tilžā ir intelīgenta un izglītīta sabiedrība. Ruņājot par skolu reorganizāciju, atrisinājums jau ieskicēts. Vienīgi jāatrod mazāk sāpīgākais ceļš. Biju abās skolās un parunāju ar daudziem cilvēkiem. Ziniet, ko viņi teicā? Trūkst komunikācijas, un šī komunikācija ir vienā virzienā. Kādu iestādi ignorē, kāda tiek pacelta saulīte. Tieši tādēļ jūsu uzdevums, deputāti, ir komunicēt un vēlreiz komunicēt, un lai tas viss ir mazāk sāpīgi," teica V.Iljanova.

Pret bērnudārza pārcelšanu uz citām telpām. Arī Lienes Karoles piecgadīgais dēls, kuram ir autisms, apmeklē bērnudārzu Tilžā. Puika pieradis savā vidē - viņam ir vērojama attīstība sakarā ar autismu, par ko mamma teic milzīgu paldies darbiniekiem. Taču mamma satraucas par iespējamo bērnudārza pārvietošanu uz citām telpām, kas dēlam noteikti nenāks par labu. "Visiem citiem tas ir tikai viens bērns Tilžā, kurš nāk no Krišjāniem, bet man tā ir visa pasaule. Ja man nāksies riskēt ar viņa veselību, tad šeit jums būs vēl viens bezdarbnieks – es. Tad man vajadzēs viņu ņemt savā aprūpē vai arī vispār pārcelties uz citu novadu, jo ar autistiem krieti labāk strādā citos novados. Taču es vēlos palikt šeit, ieguldīt sevi savā novadā, jo te esmu dzimus un augusi. Pēc 12 gadu prombūtnes atgriezos mājās, un tagad man ir šoti bail par to, kas notiks šeit, Tilžā," teica L.Karole.

uzsvēra bijušais skolas direktors. Savs vārds viņam bija sakāms arī par valdību un deputātiem. "Iedzīvotāju skaits Latvijā sarucis par 30-40 %, bet cik Saeimā ir deputāti? Kā simts sēdējuši, tā sēž. Kāpēc? Lai samazina, tāpat kā skolas!" rosināja V.Čeksis, un par rosinājumu saņēma skaļus zāles aplausus.

Vai darīts pietiekami daudz?

Vārdu apmaiņā no iedzīvotāju puses vairākkārt izskanēja jautājums, vai un ko tieši pašvaldība darījuši, lai nosargātu iespēju pastāvēt Tilžas internātpamatiskolai? Novada vadība vairākkārt apliecināja, ka darīts daudz un viens iespējamais. "Pēc pašvaldību iniciatīvas internātskolu pastāvēšanas jautājums tika skatīts septiņas Saeimas izglītības komisijas sēdēs, no kurām divas notika šeit pat - Tilžas internātpamatiskolā, un cerība tika dota. Bet mums neizdevās pārliecināt. Līdz šī gada februārim cerējām, ka vismaz pāris internātskolas Latvijā atstās. Bet vienalga šobrīd nepārvelkam krustu – jā, kā internātskolu mēš šo skolu slēdzam, bet tā var pastāvēt citādā formātā," teica A.Petrova.

Pagaidām situācijas risinājums nav rasts, taču kā nākamo soli novada pašvaldības vadība redz vecāku anketēšanu, lai noskaidrotu viņu viedokļus un plānus attiecībā uz turpmāko bērnu izglītīšanu. Kopīgiem spēkiem jārod risinājums, lai turpmāk nodrošinātu mācību procesu Tilžā. Kā sarunas noslēgumā apliecināja novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs, diskusiju virpulis tagad tikai sācies.

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Tilžā satiekas amatierteātri

23.martā Tilžas kultūras namā notika dramatisko kolektīvu un teātra cienītāju tīkšanās sarīkojumā “Dzīve kā teātrs - teātrs kā dzīve”.

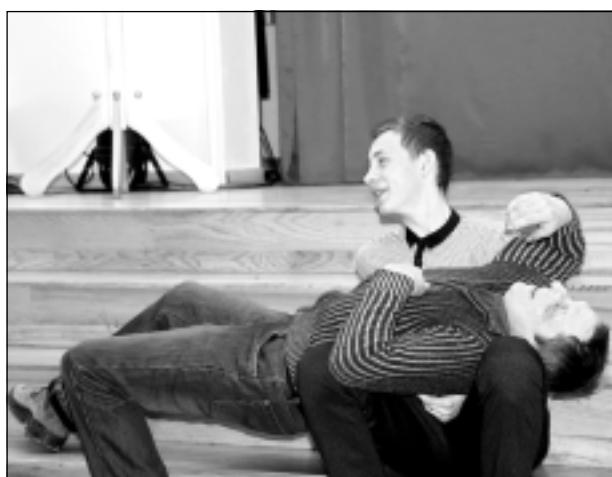
Šī Tilžas kultūras namam ir laba tradīcija, ko 2011.gadā iedibināja toreizējā kultūras nama vadītāja Inese Kalniņa. Viņa atcerējās, ka tajā gadā Tilžas amatierteātris "Spogulis" ieguva pat savu krustmāti un krusstēvu, kuri seko teātra gaitām joprojām. "Turpinu jauko tradīciju teātra ļaudim pie mums, Tilžā, satikties ik gadu pavasarī," teica Tilžas kultūras nama vadītāja Daiga Lukjanova. Viņa gan piebilda, ka šogad gan teātru, gan pasākuma apmeklētāju bijis mazāk nekā citus gadus. Lai vai kā, pasākuma vadītāja Daiga un uz skatuves darbojošies pieci kolektīvi iedvesmoja skatītājus tik ļoti, ka daudzi zālē sēdošie piekrita celties, iet priekšā, līdzdarboties mēģinājumā un izspēlēt improvizēto teātri.

Iesilda publiku. Fabulas no Norberta Neikšāniša krājuma "Dundurs skudru pyuznī" skaitīja un ainiņas iz dzīves rādijs Jānis Cipruss un Andris Silauniex. "Rakstnieks Neikšāniņš bija pazīstams gan dzejā, gan prozā, gan dramaturģijā. Viņš studējis teoloģiju un bija pazīstams kā asprātīgs publicists," atgādināja šī uzveduma režisore Inese Daukste.

Kriščānu pagasta amatierteātris. Viņi uz Tilžu atveda skeču "Omītes un dators". Režisore Inese Kalniņa atzina, ka idejas aizgūst gan sadzīvē, gan ciemojoties pie ciem rakstītājiem. Foto uz skatuves - Sanita Sinele (no kreisās), Inese Kalniņa un Sanitas meita, izrādē mazmeitiņa Alīna Korkla. "Šis skečs ir kolektīva kopdarbs! Dramatisko kolektīvu saietos ir iedibinājusies jauka tradīcija - visi kolektīvi, kuri vēlas, savus skečus iesūta pasākumu organizētājam un kolektīvi iegūst materiālus. Tilžā gan tā nav, bet ir Lazdukalnā, Blontos un citviet," pastāstīja Inese Kalniņa.

Sveic režisores un godina aktierus. Teātra svētku noslēgumā godināja režisores Valentīnu Kašu, Inesi Kalniņu, Inesi Dauksti un Mudītu Maslovu, kā arī aplaudēja visu kolektīvu aktieriem.

Bērzkalnes pagasta Rubeņu ciema teātra spēlmani. Izrādē "Es beju māmēnai vīna pate meitiņa..." tautu meitas lomā iejutās Mudīte Maslova (attēlā), zārku taisitājs un drēbnieks bija Jānis Usins (attēlā), māte - Velta Leišavniece, zvejnieks - Anatolijs Kamarovs, melderis - Inese Kamarova, kurpnieks - Nīna Miļina, mucinieks - Sanita Koncāne, muzikanta dēls - Jānis Ivanovs, akordeonu spēlmanis - Pēteris Bodrovs.

Vectilžas amatierteātris "Melnais kakis". Viņi Tilžā rādīja krievu humorista Igora Mamenko fejetonu "Televīzija ir kaitīga lauku cilvēku veselībai!". Fejetons ilgi gulēja atvilktnē, līdz iedomājos iestudēt. Lai tas nebūtu kā fejetona lasījums, pievienojām vietu, notikumus, personāžus un galvenais - kāpēc to visu stāstām. Spriediet paši - vai Leonīds ir plānprātīgs, vai vientoš kā daudzi veci cilvēki," domāt rosināja režisore Inese Daukste. Lomās iejutās Maruta Arule (no kreisās), Liga Lāce, Ilga Zelča, Aigars Čirka, Anete Arule un Valērija Lāce (aizmugurē).

Kristīnes Jokstes īsluga "Mobilais telefons". "Tikai latgaliešiem ir spēja runāt tieši un neliekulot, tāpat arī mēs protam pasmieties par sevi. Un galvenais - to nenoliedzam un par to nekaunamies!" strādājot pie šī darba, domājusi Inese Daukste. Ar laikmetu vienā soli iet Tekla un Anastasija, kuru lomās iejutās Sandra Logina (no kreisās) un Astrīda Ivanova.

Teātra improvizācijas kopā ar skatītājiem. Daigas jauniestudējumā lieveniša lomā iejutās Tilžas amatierteātra "Spogulis" aktieris Dāvis Višņakovs, bet kakēna lomu atveidoja Andris Silauniex, arī no "Spoguļa".

Briežuciema pagasta amatierteātra skečs "Moušes eksāmens". Atjautīgais ebrejs Mouše, kuru tēloja Reinis Apars, lieliski prata atbildēt uz visiem skolotāju jautājumiem. Vai pareizi, vai jocigi, vai galīgi garām, to vajadzēja izvērtēt skolotājām Inetai Apšenieci, Helēnai Ločmelei, direktoram Aldim Punduram un skolotājai Annai Pundurei. Lappusi sagatavoja Z.Logina

“Rasas pērles” šogad svinēs 10 gadu jubileju

Centra pieteikumi saņem zaļo gaismu

Nodibinājums “Latgales Reģionālais atbalsta centrs “Rasas pērles””, kas atrodas Rugāju novadā, Latgalē ilgus gadus zināms kā sociālās rehabilitācijas iestāde no vardarbības cietušo bērnu un pieaugušo rehabilitācijai. Cik daudz ciešanu, sāpju un asaru klienti ienes atbalsta centrā, zina tikai tā darbinieki, viesiem no tā nekas nav pamanāms - gaišas, mājigas telpas, bērni, kas ne ar ko neatšķiras no tiem, ko satiekam uz ielas, parkā, rotaļu laukumā. Sarunai par centru, tā panākumiem, problēmām direktore ILZE ANDŽA izvēlas zāli, kur sienas rotā desmitiem mazu, sarkanu, no papīra izgrieztu sirsniņu, kas saglabātas no Valentīndienas, kad iestādē ciemojās tās labdarīgi. Uz sirsniņām bērni rakstīja, kas, viņuprāt, ir mīlestība.

Nodibinājums “Latgales Reģionālais atbalsta centrs “Rasas pērles”” saņemis ziedoju, ko astoto gadu konkursa kārtībā sadala labdarības organizācijas “Ziedot.lv”, Latvijas Bērnu fonds un Latvijas Samariešu apvienība. Vai nodibinājums katru gadu piedalās šajā konkursā? Kādi tam ir rezultāti?

-Jā, mēs katru gadu aizpildām speciālo pieteikuma veidlapu, pēdējos gados - tiešsaistē, ko nosūtām Ziedot.lv. Šajā veidlapā norādām, kādu problēmu projekts risinās, kādas aktivitātes tiks veiktas, izdevumu tāmi, cik daudz un ko gribam darīt. Pieteikumā atklājas arī plānotie kvalitatīvie un kvantitatīvie rādītāji. Kad pieteikums iesniegts, to izvērtē komisija. Mums līdz šim ir veicies, jo mūsu pieteikumi saņēmuši zaļo gaismu. Šogad Ziedot.lv saņēma 165 pieteikumus, atbalstu saņēma 57 NVO. Piešķirto līdzekļu apjoma ziņā esam 7.vietā.

Konkursā iegūto līdzekļu izlietošanas mērķis katru gadu mainās?

-Pirms trim gadiem mūsu mērķis bija iekārtas iegāde silto smilšu nodarbiņām, jo tas Latvijā ir maz izplatīts alternatīvs sociālās rehabilitācijas veids. No 7 valsts programmu realizējošiem centriem mēs bijām pirmie. Iegādājoties šo iekārtu, atlīka nedaudz naudas speciālista apmācībai, lielāko apmācības finansējuma daļu sedzām paši. Otru speciālistu apmācījām pilnībā par saviem līdzekļiem. Tagad ar to strādā jau trīs Latvijā patentētās metodes sertifikātu ieguvušie speciālisti.

Siltās smilšu kastes (WSB) konsultācijas ar dabas vides estētikas (DVE) metodes izmantošanu notiek ar mērķi uzlabot bērnu sociālās saskarsmes iemaņas, pilnveidojot viņu mācīšanās un dzīves prasmes, harmonizējot personību, kas mazina spriedzi. WSB un DVE domāta bērnu emocionālai sakārtotībai. Tos, kuri ir ļoti aktīvi, nodarbiņas nomierina, bet tie, kuri ir par lēnu, klūst raitāki. Rezultātā notiek personības fiziskā, emocionālā, intelektuālā un garīgā sakārtotība.

Un pērn?

-Pērn par konkursā piešķirtajiem līdzekļiem šo bezmaksas pakalpojumu sniedzām divām mērķgrupām. Sākām siltās smilšu kastes konsultācijas ar dabas vides estētikas metodes izmantošanu gan tiem bērniem, kas atrodas pie mums rehabilitācijā, gan bērniem, ko vecāki atveda pie mums četras reizes mēnesi, saņemot šo piedāvājumu savās pašvaldībās.

Vēl realizējām nodarbiņas grūtniecēm un bērnu vecākiem, kuriem pietrūkst mazu bērnu aprūpes prasmju, galvenokārt prasmes veidot emocionālo piesaisti. “Rasas pērles” pabija 13 ģimenes, tostarp arī kāds tēvs ar bērnu. Gan grūtniecēm, gan personām ar bērnu līdz trīs gadu vecumam tika piedāvāta 30 dienu izmitināšana centrā ar četrreizēju ēdināšanu dienā un medicīnisko aprūpi pēc nepieciešamības. Klienti iesaistījās centra ikdienas un svētku norisēs, kā arī piedalījās centra apkārtnei kārtības uzturēšanas darbos. Katrai ģimenei trīs stundas nedēļā notika sociālā darbinieka konsultācijas, bija trīs psihologa konsultācijas mēnesi, medicīnas māsas atbalsts.

Kā konkursā iegūtos līdzekļus atbalsta centrs izmantoši šogad?

-Šogad mēs piedāvājam alternatīvu pakalpojumu divām jau iepriekšminētajām mērķgrupām: vecākiem ar bērniem līdz trīs gadu vecumam vai grūtniecēm ar 30 dienu izmitināšanu centrā, kā arī siltās smilšu kastes un dabas vides estētikas metodes izmantošanu, atvedot bērnu uz nodarbiņām četras reizes mēnesi. Šogad parādījusies trešā mērķgrupa, par ko man pesonīgi vislielākais prieks, proti, beidzot mums Ziemeļlatgalē ir sava kanisterapeits. Kanisterapija paredzēta pilnīgi visiem centra klientiem neatkarīgi no ievietošanas programmas centrā. Klientiem būs iespēja divas reizes mēnesi piedalīties nodarbiņās ar sertificētu suni Doru un viņa pavadoni/ terapeiti

Godam nopelnīts. Piedaloties Vislatvijas sociālo aprūpētāju sporta sacensībās, desmit “Rasas pērļu” darbinieki, tostarp arī direktore Ilze Andža, nopelnīja braucienu uz Briseli, kur apmeklēja arī Eiroparlamentu.

Ingrīdu Supi. Kanisterapija ir papildu rehabilitācijas veids, kas pastiprina pamatrehabilitācijas efektivitāti. Nodarbiņas kanisterapijā klientiem veicinās atgūt uzticēšanās sajūtu, attīstīs empātiju, neatkarību, iecietību un paškontroli, paaugstinās pašsapziņu u.c.

Kas veido atbalsta centra budžetu?

-Budžetu veido līdzekļi, ko valsts piešķir no vardarbības cietušo bērnu un pieaugušo rehabilitācijai. Otrs finansējuma veids ir projektu nauda, - kādos nu kurā gadā iespējams piedāvāties. Trešais - ziedotāju (gan juridisku personu, gan privātpersonu) līdzekļi. Ir vēl arī pašvaldību līdzekļi. Ja pašvaldībai, piemēram, nav bijis iespēju noķortot dzīvesvietas jautājumu cietušajai personai, kurai beidzas rehabilitācijas laiks, tad iespējams maksāt atbalsta centram, un klients var dzīvot šeit, saņemot tikai aprūpi vai turpinot saņemt konsultācijas, kamēr atrisinās viņa situācija.

Ipša nozīme centra dzīvē ir ziedotājiem, ko allaž uzsvērat. Ko varat teikt par pēdējā laika ziedotāju aktivitātēm?

-Katrai gadu Valentīndienā cilvēkus, kas mūs atbalsta, aicinām uz Labdaru rīta kafiju. Šāds pasākums 14.februārī centrā notika arī šogad. Uz to pulcējās aptuveni trīs desmiti labdarī. Labdarī ir gan vietējie cilvēki, gan cilvēki, kas dzīvo aiz Latvijas robežām. Labdarī ziedo gan mantas, gan naudu, gan sniedz cita veida palīdzību. Ir ziedotāja Zviedrijā, kas mums sūta naudu ar kādas biedrības starpniecību. Mēs šo naudu iekräjām un iegādājāmies klientu stabīrās jaunus naktsskapīšus. Domājam, ka arī viņai par to ir prieks, jo līdzekļi nav izsēti vēja. Gadā reizi mēs saņemam ziedoju no “Giving for Latvia” latviešu apvienības Londonā. Šogad par to iegādāts jauns bumbiņu baseins bērnu rotaļu istabai. Šobrīd gaidām, kad atsūtīs spēļu futbola galdu un spilvenus, jo tā ir manta, kas, bieži mazgājot, ātri nolietojas. Arta Stepiņa, kas nāk no Žīguriem, bet dzīvo Zviedrijā, brīvajā laikā darbojas baznīcas dāmu komitejā un sagādā centra bērniem aditus džemperīšus, šallites, zekītes, skaistus pārkāļus bērnu ratīniem. Velku biedrība ar Zviedrijas un Somijas labdarības organizāciju atbalstu, Ālandu salu seniori cenšas mūs pāris reizes gada atbalstīt ar pamperiem, lietotu sporta inventāru, bērnu divriteņiem, skrituļslīdām, drēbēm. “Best Lizing” Alūksnes filiāle sadarbiņā ar veikalu “Agre Sport” katru gadu mums ziedo naudu sporta inventāra iegādei; veikals “Supernetto” divreiz gadā piešķir norakstītās neizpirktās preces. Vietējie iedzīvotāji mūs lutina ar savu dāru ražas pārpalkumiem: augļiem, ogām un dārzeniem. Esam pateicīgi gan visām iestādēm, gan privātpersonām par atbalstu. Minēšu dažas no tām: neskatoties uz aizņemtību, stiliste Inta Ozola no Balviem apciemo centra klientus, lai atklātu skaistumkopšanas noslēpumus; “Diogēna” Ilgonis Punculis centram dāvinājis jaudīgu aparatu diskotēku rīkošanai; Agris Apšenieks, no kura firmas pērkam transporta pakalpojumus, allaž atceras par mums noderīgām lietām, ko redz kādā veikalā, informē un atved. Saņemot pakalpojumu, mums ir svarīga arī attieksme. Nauris Pomers, bijušais centra darbinieks, tagad uzņēmējs, kurš izgatavoja mums naktsskapīšus, teica: “Taisīsim tā, lai ir izturīgāki!” Labdaru vārdus varētu saukt un saukt!

Kads kopumā centram bija aizvadītais gads?

-Katrā gads ir atšķirīgs. Taču centra pēdējo gadu statistika liecina, ka klientu skaits nemazinās. Videjā gadā rehabilitāciju

novardarbības centrā saņem 227-250 bērni, un kopā ar viņiem 24-34 pavadošās personas. Vardarbības veidi pārsvarā ir tie paši - fiziskā, emocionālā, seksuālā, pamatā vairāki vardarbības veidi kopā. Pieaugušajām personām reizēm ir arī ekonomiskā vardarbība. Pēdējā laikā cietušo vidū bijusi jaunāki bērni - trīs, četrus, piecus gadus veci.

Apgrūtinājums centra darbā ir tas, ka saskaņā ar fiziskas personas datu aizsardzību likums neļauj medicīnas darbiniekiem izziņā norādīt klienta diagnozi. Līdz ar to pie mums var atbraukt klients, par kura veselības stāvokli mēs nezinām, ja cilvēks pats vai ievietotājs neizstāsta. Psihiski vai prāta spējās ierobežots klients var kļūt neadekvāts, nodarīt pāri gan savam, gan citiem centra bērniem, pieaugušajiem vai centra darbiniekiem. Pastāv iespējamība, ka klients var būt slims ar seksuāli transmisīvā slimībām, HIV, hepatītu, bet pats par to nemaz nezina. Ar šo risku un emocionālu spriedzi nepārtraukti saskaras centra strādājošie.

Acīmredzot situācija Latgalē neuzlabojas... Domāju, tādā ziņā - pamatklientu skaits centrā nemazinās?

-Valsts līmeni ir tā, ka ar Eiropas Savienības fondu palīdzību, ar sociālajiem pabalstiem un tamlīdzīgiem piedāvājumiem ir izaugušas nu jau divas paaudzes, kas nevēlas strādāt. Viņiem ir izdevīgāk dzīvot bezdarbībā, saņemot pabalstus. Un, ja vēl kādā atkarība no alkohola vai citām apreibinošām vielām, tad ir pilna buķete sociālajam dienestam un bāriņtiesai. Kamēr vēl ir tādās izglītības iestādes kā, piemēram, Tilžas internātpamatiskola, tikmēr šo ģimeņu bērni viņu pašu drošības dēļ atrodas tur. Taču visus cilvēkus nevar mest pār vienu kārti. Esot kopā ar Velku biedrību, kas arī ir viena no mūsu atbalstītājiem, esmu apmeklējusi daudzbērnu ģimenes, kas nekad nelūdz palīdzību pašvaldībai.

Vai centra kolektīvs arī ir mainījies?

-Ir pamainījušies centra speciālisti, jo meitenes dodas bērnu kopšanas atvaiņinājumos, kas, protams, tikai priece, bet pašlaik viņas jau palēnām atgriežas darbā. Priecē arī tas, ka jauni cilvēki apgūst nepieciešamās specialitātes un nāk pie mums strādāt. Vienīgā problēma, ka speciālistiem, kas pie mums strādā, piemēram, psihologiem un sociālajiem darbiniekiem, ir ļoti augstas amata prasības. Nepietiek problēmu klientam konstatēt, ir jāzina, ko ar to darīt tālāk. 10 gadu laikā mums ir nomainījušies arī sociālie audzinātāji, no sākotnējiem palicis tikai viens. Šobrīd centrā strādā piecas audzinātājas sievietes un pieci audzinātāji vīrieši. Un saka vēl, ka Latvijā nav vīrieši! Mums ir vienīgais no vardarbības cietušo rehabilitācijas centrs Latvijā (no septiņiem), kurā strādā audzinātāji vīrieši. Par audzinātāju var strādāt no 24 gadu vecuma, tas noteikts profesiju klasifikatorā.

Kādus pasākumus plānojat šogad organizēt vai paši piedalīties?

-Šogad atzīmēsim atbalsta centra jubileju. Pirms 13.jūnijā centrs pirmo reizi vēra durvis, bet 13.jūlijā jau uzņēma pirmos klientus. Idejas par jubilejas atzīmēšanu jau vīrmo gaisā, ir izveidota darbinieku aptauja internetā. Iespējams, centrā organizēsim dārza svētkus, jo mums ir terase, nepieciešamās iekārtas, bet kolektīvi jubileju pavadīsim pie ūdeniņiem vai citur āpus centra. Starp citu, pērn Vislatvijas sociālo aprūpētāju sporta sacensībās, kas notika Rugājos, izcīnījām ceļojošo kausu un nopelnījām braucienu 10 darbiniekiem uz Briseli.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Skolu pavasara brīvlaikā

Pavasarīs rosina izpausties radoši

Balvu Bērnu un jauniešu centrā (BBJC) aizvadītajās skolēnu pavasara brīvdienās ne mirkli nerima rošība. Sevišķi kupli apmeklētas bija daudzveidīgās radošās darbnīcas, kurās katrs varēja izvēlēties sev vispiemērotāko nodarbi. Savukārt 14. martā jauniešu centrā norisinājās konkursa "Caur mūžiem Latgales karavīra piemiņa ir dzīva" radošās aktivitātes.

Brīvdienu nedēļa Balvu Bērnu un jauniešu centrā aizsākās ar skolotājas Aigas Jansones vadīto auduma apdrukas radošā darbnīcu, kurā bēri mācījās izgreznot apģērbu ar krāsinu zīmējumu palīdzību. Piespraužot skolotājas sarūpētajiem auduma atgriezumiem no kartona izgrieztus traforetus un izkrāsojot audumu ar speciālām krāsām, darbnīcas dalībnieki izveidoja skaitus taureņu un kroņu zīmējumus. Agleznotos audumus skolotāja bēriem ieteica izmantot glezniņas vai glīta spilventiņa darināšanai. Savukārt apgūtās iemaņas viņiem noderēs sava apģērba, piemēram, T-krekla agleznošanai, piešķirot tam atšķirīgu individualitāti.

Tāpat radošās nedēļas laikā BBJC apmeklētāji labprāt izmantoja iespēju kopā ar skolotāju Inesi Hmaru apgūt origami locišanas prasmes, no papīra salokot krāšņos pavasara ziedus – tulpes. Ar aizrautību mazie balvenieši un viņu ciemiņi iesaistījās smaržīgo vannas bumbu izgatavošanas darbnīcā kopā ar jauniešu darba speciālisti Gunitu Prokofjevu. "Ja jums mājās ir kaut kāda ēteriskā eļļa un laba oliveļļa, to var pagatavot jebkurš," apgalvoja darbnīcas vadītāja. Vannas bumbas izgatavošanai vēl bija nepieciešama arī citronskābe, soda, kartupeļu ciete un piena pulveris, ko var aizvietot arī ar zidaiņu barību. To visu sajaucot, pievienojot kādu dabīgo krāsvielu un smaržvielu, piemēram, kurkumu, izdevās krāsinas un aromātiskas bumbas, kas to autoriem vannošanos padarīs vēl patīkamāku.

Lielu interesi izraisīja ceturtdien notikušā Ditas Niperes vadītā plastilīna izgatavošanas darbnīca, jo ar šī materiāla palīdzību

iespējams ne tikai veidot dažādas figūras, bet tā mīcišana un staipšana palīdz noņemt arī uzkrāto stresu un nervozitāti. Turklāt process nav pārāk sarežģīts. Izmantojot tādus visiem pieejamus izejmateriālus kā milti, citronskābe, sāls, eļļa un ūdens un pievienojot tiem dabīgās krāsvielas, piemēram, kanēli vai kurkumu, kā arī kārtīgi samīcot masu, izdevās ekoloģisks, taustei patīkams plastilīns. Lai darboties būtu interesantāk, D.Nipere iesaistīja bērnus nelielā konkursā. Sadalījušies grupās, viņi sacentās, kuram izdosies visķvalitatīvākais plastilīns. "Tā kā to izgatavojot vajadzēja ļoti precīzi ievērot recepti, mācījāmies arī, kā pareizi izmērit katra materiāla daudzumu, izmantojot atšķirīgas atzīmes uz mērtrauciņiem," pastāstīja skolotāja.

Savukārt tie, kuri deva priekšroku kustīgākām aktivitātēm, ar prieku iesaistījās studijas "Di – Dancers" vecākās grupas dalībnieces Vladlēnas Zelčas vadītajā deju meistardarbnīcā, kurā jaunietē piedāvāja apgūt deju stilu Vogue vai Waacking kustības.

Izmēģīna kaut ko jaunu. Lai vannošanās būtu patīkamāka, paši savām rokām samīcīt aromātiskas vannas bumbas mēģināja arī konkursa "Caur mūžiem Latgales karavīra piemiņa ir dzīva" radošo darbnīcu dalībnieki.

Vajag tikai audumu, traforetu un krāsu. Izrādījās, ka auduma apdruku izveidot nav sarežģīti, tomēr šim darbam nepieciešama pacietība un precīzitāte.

Patīk dejot. Kopā ar Vladlēnu Zelču bēri apguva vairākas mūsdienu deju stilu Waacking un Vogue kustības.

Trīs dienas, kas mainīja viņu dzīvi

Skolu pavasara brīvlaikā no 13. līdz 15.martam Balkanu kalnos pulcējās 15 Viļakas novada jaunieši, lai aktivitātē "Trīs dienas, kas mainīja manu dzīvi" kopā ar izaugsmes treneriem EGILU PURVIŅU un ŽANNU MAKSIMOVU nodarbotos ar sevis izzināšanu, spriestu - kur un kā rast motivāciju, kā kļūt mērķtiecīgiem, izvirzīt nozīmīgus mērķus un sasniegst tos.

Trīs dienās, ko pavadīja dabas parkā "Balkanu kalni", jaunieši mēģināja izprast sevi, mācījās analizēt savas vēlmes un prasmes, rast motivāciju un nebaudīties izvirzīt lielus mērķus. Noklausījušies Žannas Maksimovas stāstījumu un noskatījušies filmu par šo tēmu, aktivitātes dalībnieki diskutēja par redzēto un dzirdēto.

Ž.Maksimova atklāja skolēniem, cik svarīga loma cilvēka dzīvē ir efektīvai laika plānošanai, kā arī to, kā sasniegst finansiālu brīvību, bet Egils Purviņš kopā ar jauniešiem sprieda par mērķtiecību, mērķu izvirzīšanu, ceļu uz finansiālu brīvību, kā arī rakstura liderību.

Otrās dienas vakarpusē klātesošie kopā ar

E.Purviņu iesaistījās aizraujošā diskusijā par dzimumu attiecībām. "Jautāju - kāpēc jaunieši ir tik samulsuši, runājot par attiecībām. Viņi atbildēja, ka nekad istī par to nav runājuši... Bet ja sanāk runāt, tad tas ir tikai starp vienaudžiem un visbiežāk, runājot vai smīķējot par tiem, kuri jau ir pārīti... Un, jā, vēl kaut kad uz skolu pie viņiem bija atbraucis "Papardes zieds" ar gurķi un balonu. Par attiecībām, protams, tur netika minēts ne vārda. Un tad mēs mācījāmies par to aprūnāties (ne jau par dārzeniem un baloniem). Mēs sapratām, ka ikviens meitene vēlas, lai viņu cienītu, uzklausītu, vēlas justies droši un brīvi, vēlas dāvāt dzīvesprieku un būt radoša, ja viņai blakus ir cienījams puisis. Un ikviens puisis vēlas būt cienīts, saprasts, pieņemts, atzīts, vēlas dalīties ar savām šī brīža zināšanām, aizraušanām un vēlas mācīties rūpēties par to otru, ja viņam blakus ir cienījama meitene. Tie ir pirmie sapratnes soļi preti tam, ko vēlāk, briedumā, sauks par mīlestību starp puisi un meiteni," pārdomās pēc tikšanās ar Viļakas jauniešiem dalījās E.Purviņš.

Aktivitātes noslēdzosājā dienā katrs jau-

Māca, kā mainīt domāšanu. Kopā ar izaugsmes treneriem Egilu Purviņu un Žannu Maksimovu jaunieši pārrunāja ne vien tādas nopietnas tēmas kā mērķu izvirzīšana, rakstura liderība un finanšu plānošana. E.Purviņš viņus rosināja brīvi paust savu viedokli, arī diskutējot par pretējo dzimumu attiecībām.

nietis saņēma sertifikātu par dalību 24 stundu neformālās izglītības apmācību ciklā "Trīs dienas, kas mainīja manu dzīvi".

9.klases audzēkne Simona Zaremba uzskata, ka viss lektori stāstītās bija noderīgs: "Manu pārāt, jebkuram cilvēkam ir jāprot plānot

laiku, jāmāk rīkoties ar naudu, kā arī izvirzīt un sasniegst mērķus. Tāpēc šīs trīs dienas bija liels ieguldījums manā un citu jauniešu nākotnē. Man ļoti patika tas, ko stāstīja lektori, un uzskatu, ka trīs brīvlaika dienas ir izmantotas lietderīgi."

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Panākumi

Ar pirmo reizi – spēles finālā

Irēna Tušinska

Tie balvenieši, kuri 15.martā Latvijas Televizijas 1. kanālā noskatījās skolēnu erudicijas spēles "Gudrs, vēl gudrāks" 3.pusfinālu, sajuta lepnumu par savu novadnieku, Balvu Valsts ģimnāzijas 11.klases skolēnu ERNESTU MEŽALU. Šis jaunietis, apsteidzot spēcīgus un pieredzējušus konkurentus, izcīnīja iespēju startēt spēles finālā, ko televizijā varēja noskatīties 22.martā.

Palāvās uz intuīciju

Ernests, kurš spēlē piedalījās pirmo reizi, neslēpa, ka, sākoties pusfināla videoierakstam TV studijā, nedaudz uztraucās, tomēr nelielās bailes drīzāk palīdzēja, nekā traucēja domāt: "Galvā viss notika tā dīvaini, it kā nedaudz palēnināti. Taču bija daudzreiz interesantāk, nekā rakstot kontroldarbu. Bijā jādomā par visdažādākajām tēmām, jo jebkura brīdī pajautāt varēja jebko." Meklējot atbildes uz daudzveidīgajiem jautājumiem, bieži vajadzēja paļauties uz intuīciju, citreiz vienkārši jāmin. "Daži minējumi bija veiksmīgi, citi mazāk veiksmīgi, bet joti palīdzēja intuīcija," uzsver BVĢ audzēknis.

Svarīgs bija arī līdzjutēju – datorgrafikas skolotāja Arņa Stuckas un klasesbiedru Annijas, Robertas, Maksima, Vara un Annijas draudzenes Baibas atbalsts. "Pēc katras atbildes, paskatoties uz līdzjutējiem un redzot smaidu viņus sejās, arī pašam bija prieks," apgalvo spēles dalibnieks.

Pusfināla gaitā satraukums pamazām pierima, un, nonācis līdz pēdējai - ceturtajai - kārtai kopā ar Diānu Baltiņu no Valmieras Pārgaujas ģimnāzijas, Ernests saprata, ka apsteigt konkurenti būs gandrīz neiespējami: "Viņa bija man priekšā par astoņiem punktiem. Nolēmu, ka galvenais ir neizgāzties un atbildēt daudzmaž labi. Līdz ar to saspringums mazinājās un galva sāka strādāt vēl labāk." Tādēļ īpašu prieku balvenietim sagādāja konkurentes Diānas, kura iepriekšējā dalības reizē spēlē bija tikusi līdz pat pusfināla trešajai kārtai, pārsteigums, ka Ernests, būdams iesācējs, ar pirmo reizi tika finālā. "Ja es būtu atbildējis pareizi arī uz pēdējo jautājumu, iespējams, punktu skaita ziņā būtu pat viņu apsteidzis," gandarīts jaunietis.

Fināla cīnai – cits asums

7.martā Ernests piedalījās spēles fināla raidījuma videoierakstā, kur kopā ar pārējiem pieciem pusfinālu uzvarētājiem sacentās par galveno balvu: "Finālam bija pavisam cits asums. Ja pusfinālā zemākais pareizo atbilstošais skaits uz kādu no jautājumiem bija četras, finālā zemākais pareizo atbilstošais skaits bija septiņas. Varēja just, ka visiem finālistiem bija lieliska zināšanu bagāža un visi bija gatavi cīnīties par uzvaru." Jāteic, ka konkurenti tiešām pārstāvēja spēcīgas Vidzemes skolas. "Divi skolēni bija no Cēsim, viens - no Rīgas Valsts Vācu ģimnāzijas, divi - no Valmieras. No Latgales biju vienīgais," stāsta "Gudrs, vēl gudrāks" dalibnieks no Balviem.

Finālā Ernesta atbalstītāju skaits bija krietni pieaudzis – skatītāju auditorijā par viņa veiksmi ikšķus turēja visa klase un skolotājs Zigrīds Lielbārdis. "Ļoti priecājos, ka arī mana māsa ar saviem draugiem bija izbrīvējusi laiku, lai atbrauktu mani atbalstīt," stāsta Ernests. Lai gan neieguvu galveno balvu, bet izstājās fināla otrajā kārtā, šis bija nozīmīgs panākums jaunam spēlētājam, nēmot vērā, ka panākumus vai neveiksmes šajā spēlē ir diezgan grūti prognozēt. "Parasti labāk sokas, atbildot uz tās jomas jautājumiem, kuros skolēns jūtas spēcīgāks. Mana stiprā puse ir eksaktie mācību priekšmeti - matemātika un fizika. Tomēr diezgan veiksmīgi izdevās atbildēt arī uz literatūras jautājumu par Raini," priecājas BVĢ audzēknis.

Kad vēl, ja ne jaunībā?!

Ernesta ikdienā aizrit ne tikai mācoties. Viņš spēlē volejbolu, iesaistās daudzās Balvu Bērnu un jauniešu centra aktivitātēs un vairāk kā gadu ir tautas deju kolektīva "Rika" dalībnieks. Kopš pērnā mācību gada BVĢ skolēni uzticējuši enerģiskajam puismā vādit ģimnāzijas skolēnu pašpārvaldi, bet nesen viņš sācis mācīties autoskolā. Ernests ir arī čakls palīgs saviem vecākiem, sevišķi tētim, strādājot ģimenes uzņēmumā. Jaunietis uzskata, ka, pareizi izplānojot laiku, vienmēr var visu paspēt, vajag tikai gribēt: "Pēdējā laikā mana darba diena

Foto - no personīgā arhīva

Spēle sākusies. Īpaši ar Ernesta panākumiem lepojās klassesbiedri. Starpībā pēc fināla otrās kārtas, kad Ernests izstājās, viņi pienāca un teica: "Tas nekas, tu vienalga esi mūsu gudrīnieks. Vēl jau ir arī nākamais gads. To dzirdēt no viņiem bija joti patīkami." Lai gan šobrīd neplāno vēlreiz piedalīties spēlē, puisis spriež, ka domas ar laiku varētu mainīties.

beidzas septiņos vai astoņos vakarā, izņemot trešdienu. Līdz maija sākumam būšu diezgan aizņemts, bet būs jau labi. Kad tad vēl skriet, ja ne jaunībā?!"

Līdz ģimnāzijas absolvēšanai Ernestam atlicis pusotrs gads, un puisis jau domā par nākotni. Lai gan studiju vietu ir izvēlējies, ģimnāzists pieļauj, ka plāni varētu mainīties: "Vēlos studēt RTU informāciju tehnoloģiju nozari." Savukārt Ernesta plāns 'b' varētu būt studēšana kādā no Skandināvijas valstu augstskolām, taču pagaidām viņu biedē valodas barjera.

Ražīgas sacensības Ventspilī un Lietuvā

Labo desmit Latvijas rekordus

Artūrs Ločmelis

Balvu Sporta skolas svarcelāji atgrīzušies no sacensībām Ventspili un kaimiņvalstī Lietuvā, kur ne tikai izcīnīja visa kaluma godalgas, bet arī uzstādīja vairākus Latvijas rekordus.

Rekordi dzimšanas dienā

8. un 9.martā Lietuvas pilsētā Telšos notika Lietuvas neatkarības dienai veltīts turnīrs svarcelšanā "U-11", "U-14", "U-17" un pieaugušo vecuma grupā pēc Sinklera punktu tabulas, kā arī atsevišķās svaru kategorijās. No mūsējiem svarcelājiem svara kategorijā 35 kilogrami 5.vietu izcīnīja RAIVO KEIŠS, bet pēc Sinklera punktu tabulas "U-11" grupā – 2.vietu un kausu. Svara kategorijā 45 kilogrami 2.vietu ieguva EDIJS KEIŠS, svara kategorijā 81 kilograms 6.vietu izcīnīja RAINERS MELNSTRADS, bet svara kategorijā 89 kilogrami bronzas medaļas vērto 3.vietu ieguva ARTŪRS BEREZOVS. Savukārt svara kategorijā 102 kilogrami ar lieliskiem panākumiem startēja LAURIS LOGINS. Jaunais svarcelājs izcīnīja 2.vietu, bet pēc Sinklera punktu tabulas "U-17" vecuma grupā palika nepārspēts – ieguva 1.vietu un kausu. Ar to gan Laura panākumi nebeidzās, kurš uzstādīja arī piecus "U-15" vecuma grupas Latvijas rekordus un pārliecinoši triumfēja sacensībās. Turklat labotajiem valsts rekordiem un pārējiem sacensībās gūtajiem panākumiem bija divtik liela nozīme, jo vienā no turnīra dienām – 9.martā – Laurim bija dzimšanas diena – aprītēja 15 gadi.

Savukārt no 15. līdz 17.martam Ventspilī notika Latvijas čempionāts svarcelšanā pieaugušajiem. Ari šajās sacensībās neizpalika augstvērtīgi rezultāti un jaunu Latvijas rekordu uzstādīšana. Dāmas startēja vienā vecuma grupā pēc Sinklera punktu tabulas. No mūsējiem svarcelājām SANDIJA KEIŠA izcīnīja 6.vietu, bet svara kategorijā 40 kilogrami vecuma grupā

"U-15" laboja divus Latvijas rekordus – grūšanā Sandija uzrādīja rezultātu 38 kilogrami, divcīņas summā – 65 kilogrami. Savukārt L.Logins svara kategorijā +102 kilogrami vecuma grupā "U-15" izcīnīja 2.vietu un laboja trīs Latvijas rekordus. Raušanā Lauris pacēla 115 kilogramus, grūšanā – 135 kilogramus, bet divcīņas summā – 250 kilogramus.

Izvēlas svarcelšanu, nevis klavierspēli

LAURIS LOGINS, kurš sacensībās Ventspilī un Lietuvā kopumā laboja astoņus Latvijas rekordus un ar svarcelšanu nodarbojas jau septito gadu, ir perspektīvs jaunais svarcelājs. Arī konkurence starp pašmāju svarcelājiem Laurim nav diez ko liela. Vairumā gadījumu sacensībās Latvijā Lauris startē vai nu kopā ar svarcelājiem, kuri ir par viņu vecāki, vai arī ar jauniešiem, kuri nav tik joti spēcīgi, lai uzrādītu tikpat augstvērtīgus rezultātus kā Lauris. Par jaunieša talantu stāsta arī pieredzējušais Balvu Sporta skolas svarcelšanas treneris VARIS SĀRTAPUTNIS, kurš uzsver, - Laura turpmākie rezultāti svarcelšanā atkarīgi no viņa paša ieguldītā darba treniņos un attieksmes. Savukārt pats Lauris stāsta: "Laikā, kad nolēmu, ka paralēli mācībām skolā būtu vērtīgi nodarboties arī ar citām aktivitātēm, izvēle bija starp divām ārpusstundu nodarbībām – svarcelšanas treniņiem vai klavierspēles nodarbībām mūzikas skolā. Lēmu par labu svarcelšanai, ko arī nenozēloju. Kas attiecas uz treniņprocesu, tajos gada mēnešos, kad jādodas uz skolu, treniņu režīms ir salīdzinoši vienkāršs – mācības skolā, došanās mājup, pēc tam ceļa mērošana uz treniņu, atkal došanās mājās, lai sagatavotos nākamās dienās mācībām, kā arī, protams, došanās laikus gulēt, lai varētu kārtīgi apkopot spēkus nākamajam darba cēlienam. Citādāka situācija ir vasarā, kad ir brīvlaiks no mācībām. Šogad lielāko vasaras daļu pavadišu treniņpometnēs, piemēram, Ventspilī, Dobelē un Daugavpilī, kad treniņi notiks trīs reizes dienā. Kāds ir

Foto - no personīgā arhīva

Ar medalām un kausiem. Pirmajā rindā no kreisās puses – Rainers Melnstrads, treneri Varis Sārtaputnis un Artūrs Berezovs, kā arī Lauris Logins, kurš septembrī piedalīties Eiropas čempionātā svarcelšanā Konstancē. Otrajā rindā no kreisās puses – brāļi Edijs un Raivo Keiši.

mans sportista sapnis? Uz priekšu eju soli pa solim. Šī briža galvenais mērķis ir sagatavoties septembrī Rumānijas pilsētā Konstancē gaidāmajam Eiropas čempionātam svarcelšanā. Kad tas noslēgsies, būs jauni uzdevumi, kurus centīsimies sasniegt."

Svarcelšanas treniņus Balvu Sporta skolā apmeklē arī 13 gadus jaunā Sandija Keiša, kura sacensībās Ventspilī laboja divus Latvijas rekordus. Sandija ar svarcelšanu nodarbojas vienu gadu. Turklat viņai šo sporta veidu ieteica Sandijas brāļi Edijs un Raivo, kuri arī trenējas svarcelšanā. Jautāta, ko vēlas sasniegt svarcelšanas sporta veidā, Sandija nešaubās, tā ir uzvara kādā no lielajām sacensībām!

Sava laika liecība ar konkrētu cilvēku klātbūtni

Vēstules uz Sibīriju

Šīs vēstules nāca kā negaidīts un brīnumains pārsteigums. Rakstītas pirms aptuveni 70 gadiem un joprojām lasāmas, lai arī vietām burti stipri padzisusi un teksts izplūdis. Vēstules, kas aizceļojušas uz tālo Omskas apgabalu, tur vai desmitiem reižu lasītas, rūpīgi glabātas un pēc gadiem atkal atvestas atpakaļ uz Latviju, uz Tilžu. Vienreizēja savā laika liecība ar konkrētu cilvēku klātbūtni.

1949.gadā martā no Tilžas pagasta izveda arī Madajās Zelčas (vīrs Augusts tolaik jau bija miris) ģimeni. Sibīrijā līdz ar vecomāti nokļuva viņas meita Broņislava, dēls Jāzeps ar sievu Eleonoru un viņu mazo dēlēnu Jānīti, kuram tolaik bija tikai gadiņš. Taču Latvijā palika Madajās divi bērni – dēls Mateušs un meita Leonora. Viņi izglībās tādēļ, ka Leonora tolaik bija precējusies un dzīvoja citur, bet Mateušs bija aizbraucis uz Cēsu rūpkombinātu izņemt dzījas pasūtījumu. Viņi tad arī ir šo vēstulu galvenie autori (vēl arī Leonoras meitas), kuru fragmentus publicējam. Atļauju lasīt vēstules devusi Mateuša Zelča meita EMERITA BRENČEVA Balvos.

1949.gada 6.maijs (raksta Leonora)

Daudz dienu ir pagājis, kā esam šķirti, daudz karstu asaru ir noritējis pār vaigiem. Bet nu vairs, miļie, neskumsim, iesim droši pretī gaišākai nākotnei. Mēs arī, dārgie, tagad esam kolhozā. Saucas "Vienība", kura priekšnieks ir Pauliņš Valdis. Jūsu saimniecība arī ietilpst kolhozā, loipiņi pagaidām vēl visi dzīvi. Jūsu aizvešanas dienā visu jūsu iedzīvi aprakstīja un uzdeva man sargāt līdz aizvešanai. Tad 27.martā aizveda jūsu labību un mēbeles uz Tilžu. Bet lopūs - uz Mežarijām Almas kūti. Breča trīs cūkas, jaunlopus un aitas jau aizveda uz kautuvi, bet jūsu gan vēl līdz šim ir saglabājušies visi dzīvi. Tur Zenta govis baro un slauc, bet cūkas un aitiņas kopj Alma. Cūkām jau ir mazi sivēntiņi. Mēs savus loipiņus apvienojām kolhozā 6.aprīlī un savedām jūsu kūti. Tur tagad stāv 12 govis. Alekšu Mile viņas baro un slauc. Jūsu istabā pagaidām nedzīvo nekas, stāv tukša un klusa kā kaps. Tās drēbes, ko man, māmiņ, biji atstājusi, es dabūju visas, audeklu ar stellēm aizvedu uz savām mājām. Pacīņu sūtīsim jau rīta.

1949.gada 20.maijs (raksta Mateušs)

Sūtu jums visiem kvēlojošu dzimtenes sveicienu ar ievu un ķiršu ziediem. Pie mums pašreiz iestājies pats skaistākais laiks. Žēl tikai, ka neatliek laika jūsmot par pavasari, jo daudz jāstrādā. Arī tas, ka jūsu nav šeit, liek vairāk skumt nekā priecāties. Jauju zemi jau esmu apsējis visu. Arī tajā zemē, ko iemērija pie mājām privātā lietošanā, iesēju kviešus, iedēstījām kartupeļus un saknes. Mums iemērija divas normas, man un ļonei kopā 1,20 ha. Grantskalnos arī liela rosība. Šodien sēj pushektāra ar runkuļiem priekš govīm, kuras ir mūsu klāvā, pavism 12 gabalas. Traktors uzbraucis uz neapartajiem laukiem, steidz apartos. Dzīves rats griežas nemītīgi uz priekšu, ik dienas atnesdams mums kaut ko jaunu. Nepierasta ir jaunā kolhozu iekārtu. Ar lielu piespiešanos un strādāšanu varbūt varēs kulties uz priekšu.

1949.gada 27.jūlijs (raksta Leonoras meita Antonija)

Loti pateicamies un priečājamies, ka jūs saņēmāt mūsu sūtītās pacījas. Tagad 15.jūlijā mēs vēl aizsūtījām 5.paciņu, tur bija 2 kg speķītis un 6 kg putraimū, to arī, domājam, būsiet saņēmuši. Pastāstišu, kā mēs raujamies ar sienā plāušanu un vēšanu. Sienu vedām uz jūsmāju šķūnišiem, bet ābolīnu pagaidām liekam katrs savā šķūnī. Sieni ir paredzēts govīm, bet ābolīnu ziemā vēdi uz zirgu kūtīm. Es jau esmu krietni paaugusies. Pārdienas eju ganos, bet brīvajā dienā šo to paķeru. Slaucu govi, ravēju dārzus, šķinu un kapāju lapas cūkām, un jau viena pati izmazgāju istabu. Mazā Viva jau ir mātes lutekle, tikai drusciņ paravē un salasa birušos ābolus, un skraida čalodama. Pie mums šogad ir ābolu un ogu vasara. Jūsu dārzā 3 ābelēm ir tik daudz ābolu, ka nemaz lapu nerēdz. Bet tie piedēr pasaulei, galvenie patērētāji tur ir Vilis, jo viņi ar Loču bēriem gana jūsu kūts govis. Krustnāmiņi, tu man esi novēlējusi savus rokdarbus, es priečājos un loti, loti pateicos. Mēs viņus glabājam skapī kā dārgu piemiņu. Reizēm izņēmam, pacīlājam, apmīlojam tavu roku darbu un atkal noliekat. Kad jūs atgriezīsieties, tad visu atdosim, tad viss noderēs tamēdēj, ka jūsu iedzīve ir galīgi izputināta. Ir palikušas tikai aukstas sienas, un zirnekļi auž savus tīklus starp dubultiem logiem.

1950.gada janvāris (raksta Mateušs)

Gads ir noslēdzies, un tagad redzam, cik daudz katrs esam nopelnījuši. Pavisam esam saņēmuši 1 maisu rudzu, ½ maisu kviešu, 1 maisu kartupeļu, 2 maisus miežu, 2 maisus auzu, 1 vezumā ābolīju un 2 vezumus salmu. Ja mums nebūtu sotku, tad vakars klāt! Vēl tur kādi 6 kg gaļas un 4 kg cukura. Naudas neesam dabūjuši nemaz. Kolhozs samaksāja tikai apdrošināšanas nodokli. Pašreiz strādājam pa mežiem. Rīt pat būs jābrauc uz Kupravu vest materiālus no meža ārā. Vienam otram kolhozniekam ir grūti ar izbraukšanu, jo nav ko likt kulē. Mūsu

kolhozs ir viens no nabadzīgākajiem. Darba dienu skaits man ir 154, ļonei 82. Esam jums aizsūtījuši 2 pacījas. Pēdējā ielikām 1 kg sasukātas vilnas, kā bijāt prasījuši, tikai vajadzēja minēt, kādam nolūkam. Pie mums arī jau nodibināti rajoni. Mēs esam pie Balvu rajona, kolhozs ir "Vienība".

1950.gada 25.marts (raksta Mateušs)

Šodien ir tā diena, kad pirms gada likteņa nežēligā roka mūs izšķira. Pat roku paspiest un teikt ar dievas mums nebija lemts. Atceroties tās dienās, kā jauns murgs apņem dvēseli. Acu priekšā rēgojas cilvēki, kuru sejas bija kļuvušas zemei līdzīgas. Vēl šodien tur nav izzudušas sāpes. Iesākot gadu, skatīsimies nākotnē ar drošu un paļāvīgu skatu un nekad neatmetīsim cerību, ka vēlreiz tiksīsim un kļūsim laimīgi.

Šogad Lieldienas iekrīt 9.aprīlī. 30. un 31.martā Tilžā būs rekolekcijas. Pirms Lieldienām iesauks jaunos zaldātus. No mūsu kolhoza arī būs jāiet, un matus virjiem jau nogrieza. Reizē ar vēstuli nosūtām arī pacīju. Tur būs 4 kg speķa, daži drēbju gabali, avizes. Sūtītu daudz vairāk, bet pašiem rocība paliek arvien švakāka. Ir dzirdēts, ka dažus atlaižot uz dzimteni atvaiņājumā uz pāris nedēļām, ja kurš ir labi strādājis. Varbūt tev, brāl, arī ir tāda izdevība, tad brauc tik šurp. Mani dārgie, nesumstiet par savu likteni. Dievs palīdzēs, gan būs atkal labi! Esiet stipri un galvas uz augšu!

1950.gada 30.jūlijs (raksta Leonora)

Šito laiku bieži gadījās būt godībās. Pagājušo sestdien kristīja Geles dēlu, bija sabraukus visas sešas māsas, mārsa un vecā māmuleja. Tad sestdien vakarā kā sākām, tā svētdien visu dienu dzērām un kūkas ēdām kā negauši, tad pirmādiens gatavojāmies un otrdien bija vecajam Alekšam bēres. Tur bijām lūgti viss ciems un vēl daudz citu radu. Vaļuks bija pievārījis stipru alu, tur arī dzērām trešdien līdz pusdienām. Vairāk jaunumu nav. Šodien salaulāja Pokrotas Marīti ar Politeri no Skujeniekiem un vēl uz nākošo svētdienu būs uz mūsu draudzes kapiem kapusvētki. Tagad strādājam ap sienu, bet laiks ir stipri nelabvēlīgs. Jūs gan rakstiet biežāk, jo loti reti saņemam no jums vēstules, pait nedēļas sešas un vairāk.

1950.gada 13.septembris (raksta Mateušs)

Vasara ir aizgājusi tik ātri, ka jānobīrnās. Esam neizsakāmi priečīgi dzirdēt katra jūsu vārdu un vēsti par jūsu dzīves uzlabošanos. Pie mums dzīve rit apmēram tāpat kā agrāk. Sāk pie mums jau pielietot vairāk mašīnas. Šogad nevajadzēja ābolīju plaut ar rokām, tāpat arī rudzus un vasarāju pa lielākai daļai noplāva ar mašīnām. Kolhozu apvienošanas rezultātā mūsu kolhozs tagad ir stipri palielinājies. Garumā stiepjās no Lauzu tilta līdz lielajam Kāpessilam. Platūmā - no upītes līdz Indrines un Raicenes ezzeriem. Jaunais kolhoza nosaukums ir "Kirovs". Tagad pastu vairs nepieejams mājās, bet jāiet uz kolhoza kantori, kur katram ir savs skapītis. Bēdīgs notikums, ka Jezuupa krusttēvs Pēteris notiesāts uz 10 gadiem. Iemesls tam – plintītes panēsāšana kādu nedēļu vācu laikā.

Sevišķi labu ražu šogad uzrādīja mūsu ābeļu dārzs. ļone 3 reizes bija Balvos ar āboliem. Pēdējos šodien pat atbrauca un nopirkta viens uzpircējs. Kopā sanāca ap 2 000 rubļu. Āboliem cena bija augsta tāpēc, ka citur to bija loti maz. Radinieki un draugi dzīvo tāpat vien kā dzīvojuši. Gandrīz visi ir lūguši, lai, rakstot vēstuli, neaizmirstu nosūtīt no viņiem sveicienus.

1950.gada 16.decembris (raksta Mateušs)

Pie mums iet pavisam citādāk kā pie jums. Māmiņi, ja būtu šeit, diezin vai Tava sirds izturētu tādu nekārtību, kāda pašreiz redzama. Nevar teikt, ka zeme stipri skopāka, lai gan vairs nav tās augšanas, kas bija agrāk. Šoruden lietus lija gandrīz katru dienu. Ar visu to, ja cilvēkiem būtu interese strādāt, likās, ka būtu gan raža novākta laikā. Bet kartupeļi palika nenovākti apmēram 19 ha. Vasarājs nenoplāuts, lini mārkos mērķi vēl šodien. Vārdu sakot, ejam pretī galīgam postam. Vienīgais pamats, no kā jāiztiekt, ir sotkas, un mums tīri bēdīgi nav. Izkūlām 15 pūrus miežu, kartupeļu piebērām pilnu kambarīti. Maize gan būs jānopērk. Rudzu pūrs maksā līdz 50 rubļi. Govīm barība arī būs jāpērk. Cilvēki ir palikuši stipri skaudīgi. Mūsus skauži, ka turam divas sotkas un divas govis. Lai mūs neapvienotu, aizvedu savu gultu uz Grantskalniem, lai redzētu, ka it kā atdalījāmies. Laikam uz pavasari būs ar visu jāiet tur dzīvot. Bet, ja nebūs citas izejas, tad braukšu pie jums uz Sibīriju.

Nosūtījām jums pacīju, tur bija gabals speķa, mammai un Bronīai blūzītes un vēl šīs tas. Ar taukvielām neesam bagāti, jo lielā cūka saslima un bija jānokauj nenobarota. ļone kādu nedēļu nodzīvoja pa Baltinavu. Bija pasūtīti voilaki velt. Braucot pēc tiem, pārējma pluču maisu, to, ko jūs, māmiņi, ar Broni bijāt saplūcījušas. Iznāks varenī deči! Kad jau stipri strādā un cenšas, tad jau var vēl dzīvot.

1950.gada 31.decembris (raksta Leonora)

Stāvot uz Jaungada sliekšņa, pulksten 9 vakarā rakstu šo vēstuli. No sirds novēlu jums kuplu laimi un labu veselību. Sevišķi tev, dārgo māmiņ,

Atmiņai no palikušajiem dzimtenē. Šo foto nosūtīja radiniekiem uz Sibīriju 1949.gadā. Tajā ir Mateušs, viņa māsa Leonora un viņas abas meitenes Antonija un jaunākā meitiņa Vivina.

lai pasmaida laimīte vēl mūža vakarā ieraudzīt savu dzimteni un palikušos bērnus. Par jums jaunākie jau šaubās, vai viņi kādreiz vairs brauktu uz dzimteni, jo tur ir īsti apsolītā zeme. Un patiesām, ja pie mums kuram būtu 3 tonnas kvešu, tas jau būtu kapitālists. Ja tos kvešus mūsu tirgū pārvērstu naudā, tad sanāktu mazākais 10 tūkstošu rubļu, būtu stāvus bagāts, iztaisītu savu mājiņu, nopirktu govi un dzīvotu iekš vieniem priekiem. Aminē ir nopietni sadomājusi precēties, tik bēda, ka pūriņš patukšs. Tāpēc viņa līdz tevi, Eleonorit, ja būtu tik laba un atsūtītu zosu pūku priekš spilvena. Meitenei ir izšūtas 3 skaistas kisenkules, bet nav uz kā vilkt viršu. Tā kā pie jums daudzi tur zosis un jūs paši arī kausiet pa kādai, tad es domāju, tev nebūs grūti to kastīti, ar ko mēs pēdējo pacīju nosūtījām, piespaidīt ar pūkām. Domāju, ka kg 3 tur varēs iepiest. Un vēl es lūgtu. Ja sūtīsiet, ieliciet kādu kaltētu maizes riecentīju, lai mēs redzētu un parādītu citiem, kādu maizīti mūsu radi ēd Sibīrija.

1951.gada 15.jūlijs (raksta Leonora)

Savus dārzus jau esam izravējušas pa divi reizes, aug arī māktīgi. Kartupeļi zied, arī gurķi būs drīz. Avenes un upenes jau var lupināt. Tad vēl pastāstišu, ka mēs pārdevām govi un nopirkām velosipēdu. Pārdevām Brūni un paturējām telīti Bangu tamēdēj vien, ka viņa ir mazāka un mazāk vajag ēst. Lielu govi izturēt mūsu apstākļos nav domājams, jo ar lopbarību ir liela krize. Brūni pārdevām par 1500 rubļiem. Tagad pie mums sievieši stipri pērk velosipēdus, tamēdēj arī grūti ir dabūjami. Es apbraucu Kārsavu, Balvus, Rēzekni, nekur nedabūju, dagāja braukt uz Rīgu, tur komisijas veikalā nopirkru drusku apbrauktu sieviešu velosipēdu, firma "Omega", par 850 rubļiem, bet, iekaitot ceļa izdevumus un transportu, sanāk ap tūkstoti.

1951.gada 15.decembris (raksta Mateušs)

Dzīvojām pārliecībā, ka rudenī jau būsiet pie mums. Bet pagāja rudens, atrācā ziema, un no jums ne vēsts. Te, par laimi, decembri saņēmām no jums vēstuli. Lasot Tavu vēstuli, mārs, jāsaka atklāti –

prieks dzirdēt! Esmu priecīgs un reizē lepns, ka jūsu dzīve nestāv uz vietas, bet ar katu gadu iet uz augšu. Nezinu, kā pie jums, bet pie mums - kuram iet labāk, tad kaimiņam aiz skaudības asaras spiežas no acīm.

No Sibīrijas daudzi jau pārbraukuši mājās. Ir atlaisti lieli kulaki un mazāki kulaki, vai varētu būt, ka jūs neatlaidīs. Esmu priekš jums sagatavojuši labu zemes gabaliņu, katru gadu tiek uzlikti mēslī, tā ka kartupeļi pieauga. Šogad tika daudz strādāts. Noplāvām ar rokām 3 ha rūdu, 3 ha auzu. Noplēsām 1,15 ha linu, paši ganījām lopus, bija 29 titari. Rudenī tika nolasītas 35 sotkas kolhoza kartupeļu. Par to pašiem tika 2 tonnas kartupeļu. Šis gads bija sekmīgs gads. Bet slīpīgi un slāisti domā, ka mums viss krit no gaisa. No notikumiem var atzīmēt Skroderīša bēres. Tika nosvinētas 2 dienas. Alus un šķabīs arī bija. Tad vēl nepatikams atgadjums ar Šuriku. Pie kulšanas, vedot graudus uz klēti, vienu vezumu bija ievedis sev - 350 kg auzu. Par to tiesa piespieda 3 gadus.

Novēlam jums labu veselību un priecīgi pavadīt pēdējos Ziemassvētkus Sibīrijā!

1951.gada 26.decembris (raksta Leonora)

Pašā svētku sestdienā saņēmām no jums paciņu. Kāds liels prieks mums bija, ka nevarām aprakstīt, ka no tālienes saņēmām tik daudz dāvanu. Sirsniģi pateicāmies, ka jūs neželotācīk daudz pūlu un naudas, lai mūs apdāvātu. Tiešām, tīk garīgu cepumu mēs uz svētkiem nebāudītu, jo bīdeļu miltus mēs tik sapnī redzam, un cik prāvu cukura kuliņi mēs par visu krieva laiku nebījām dabūjuši, un Tonija, kad apāvā kristēva pirkos valjinkus, tad no priekiem nemītējās dancot lielu laiku. Tik skaistu drēbīti esat sūtījuši Vivinai priekš kleitijas un smukus cindus, laikam Bronītēs adījums. Tūlīt svētku rītā apvilk u baznīcu, par naudu arī meitenes priečājās un gudro, ko pirkst. Tos 6 rubļus atdošu baznīckungam, lai notur aizlūgumu, viņš vienmēr apvainīcājas par jums, kad satiekam.

1952.gada 26.decembris (raksta Mateuš)

Aiztečējuši vairāki gadi, kā neesam vairs kopā. Bet, dārgie, nenolaidīsim nespēkā rokas, ticēsim nākotnei, ticēsim, ka lielais likteņa lēmējs Jaus atkal mums sanākt kopā un pavaidīt kopā kaut mūža pēdējos cēlienus.

Esmā stipri un veseli, daudz strādājam. Es gandrīz katru dienu ēju kolhoza darbā un Klementīna (Mateuša sieva) apkopj mājas soli. Ar prieku vērojam, ka dzīve iet soli pa solim uz augšu. Lopīju tīk daudz, ka pīrtījā tikko varam sarūmēt. Ir govs, telīte, divas cūkas, no putniem - divas zosis, astoņas vistas un trīs gaiļi. Sotkās šogad bija padevusies laba raža. Miežu izkūlām 5 prāvus maisus, kartupeļu piebērām pilnu ķekī. Mūsu izdevumi stipri pārsniedz ienākumus. Īsumā tie būtu: galvas nauda 300 rbl., par sotkām 400 rbl., obligācijām 200 rbl. Tie ir tiešie nodokļi, neieskaitot sīkus izdevumus. Esmu pareizi darījis, ka apprečēju šuvēju. Tad var vēl kaut kā spiesties cauri, bet citādi uteupes āmurs klaudzētu kā pie viena otra. No 1.novembra mani ieskaitīja meža cirtēju brigādē. Darbs ir Kupravas mežniecībā. Jāstrādā būs, kamēr izcīrtīsim visu kolhoza normu.

1953.gada 5.aprīlis (raksta Leonora)

Sakarā ar tētiņa nāvi un amnestiju mēs jau stipri gaidām jūs atgriežamies dzimtenē, lai gan par aizvestajiem nekas nav teikts. Bet cietumnieki daudzi nāk mājās, sevišķi gados vecāki cilvēki ir atrīvoti un darba nespējnieki. Tāpēc domājam, ka māmiņu ar Broni noteikti palaidīs, tik nezinām, vai jūs vairs gribētu braukt. Varbūt jums tur tagad ir labi un uz Latviju vairs nepaskatīties. Lai arī ir tik slīkti, bet badā vēl neviens te nav nomiris.

1953.gada 21.decembris (raksta Mateuš)

Šītā ziema man pirmā, kad nevajadzēja braukt meža darbos. Pie mums meži pa lielākai daļai jau ir izcirsti, tā ka atlīcis joti maz, tad arī normas kolhoziem ir niecīgas. Es pa to laiku, kamēr citi grieza mežus, vedu linus uz Viļaku. Pēc Jaunā gada sāksies materiālu gatavošanai elektrostacijai. Ir nolemts 1954.gadā uzcelt termisku elektrostaciju. Minēto staciju cels Kroma dzirnavu drupās. Šogad bija neredzēti jaunks rudens. Kolhozi darbus pabeidza jau sen. Tikai kavējās ar maizes izsniegšanu. Puskilogramu jau iedeva, un laikam būs vēl tikpat daudz. Naudas izmaksāja 1 rubli uz darba dienu, bet būšot vēl tikpat daudz. Es šogad esmu izstrādājis pāri 300 dienām. Nesen nokāvām prāvu cūku. Būtu jums uz Ziemassvētkiem nosūtījuši paciņu, bet radās šķērslis, nevarēja dabūt finieri priekš kastītes. Paciņu pastā ieliku šodien. Iekšā ir zāvēts speķis un Ziemassvētku svētība. Sestdien bija aizlūgums par tēva dvēseli. Samaksājām 100 rubļus. Lai Dievs jums dod spēku un veselību. Mūsu vēlējums - lai 1954.gadā jūs visi atgrieztos atpakaļ dzimtenē. Dzīvojet satīcīgi, cieniet viens otru.

1954.gada 2.janvāris (raksta Leonoras meita Vivina)

Trešajos Ziemassvētkos saņēmām jūsu vēstuli un fotokartīnas. Vecmāmiņa gan ir joti veca palikusi, un uz kristēva un kristamātēs sejām var saskatīt daudz rūpu un pārdzīvojumu pēdu. Bet mazais brālis gan ir dūšīgs, prieks redzēt. Mēs joti priečājamies, ja jūs esat tik labi pārtikuši. Mums melnā maižīte ir jāpērk, un tā ir joti dārga. Biju domājusi braukt uz Rīgu, medicīnas māsu kursiem uz vienu gadu. Aizsūtīju dokumentus, bet tā kā atbildes ilgi neatsūtīja un kursi sāksies ar 2.janvāri, tad nezinu, kā būs.

1955. gada 8.maijs (raksta Mateuš)

Biju domājis mātei aizsūtīt kādu simtiņu, bet pēdējā laikā nāca dažādi sarežģījumi, un tas izpalika. Visu laiku ciema padome apgalvoja,

ka mājas piederot man. Te galu galā paziņoja, ka mājas pieder valstij. Pienācās noslēgt īres līgumu līdz 1.janvārim. Jāmaksā par gadu 420 rubļus. Tas ir par istabu, šķūni jaunāko un pirti. Iesniedzu līgumu Ministru Padomei. Atbildes vēl nav. Ja nepiešķirts, tad būs jāmēģina pirkst, ja nebūs pārāk dārgi. Bet, ja nevarēs nopirkst, tad varbūt būs jāatstāj un jālaižas kaut kur citur. No mūsu puses daudzi atstāj savas mājas un pārceļas uz kolhoziem, kas tuvāk pie Rīgas. Tur vismaz var dabūt maizi bez ierobežojuma. Pie mums vairs nav tālu tas, ko sauc par badu. Maize ir dienas kārtībā, par to runā krogā, baznīcā un uz ielas. Tilžā maizi pārdomā tikai ierēdum un kolhoza arājam pēc saraksta 1 kg dienā. Pārējie brauc gan uz Pleskavu, gan Rīgu. Uz šodienu nav dzīta vēl neviena vaga. Visur vēl pilns ar ūdeni, līst katru dienu. Sniegs stāvēja līdz 1.maijam.

Atļaujiet apsveikt ar ģimenes pieaugumu. Lai Dievs dod labu veselību un laimi tam, kas pie jums ir nācis pasaulē.

1956.gada 10.jūnijs (raksta Mateuš)

Bijām stipri pārliecīnāti, ka jūs šopavasar atgriezīties savā dzimtājā zemē un gaidījām no jums vēstuli, jo jūs tagad zināt, esat atrīvoti vai atkal aizturēti. Mums Tilžā par jums ir izvesta izziņa. Uz miliciju bija izsaukti Ločs Dādaušs un Ločs Viktors. Esot uzstādīti vispārināmi jautājumi, - kā, cik ir bijis zemes, vai sarkanā armijā ir bijis un tamlīdzīgi. Pēc tā sāka klīst visādās baumas. Citi apgalvoja, ka grantskalnieši jau ir ceļā uz Latviju, citi atkal teica, ka atbraukuši nozēlošot, ieraudzījuši šito postu, kāds pašreiz pie mums valda. Arī jūs, bez šaubām, brauksiet, ja vien jūs atlaidīs. Pie šādiem apstākļiem iekārtošanās prasīs daudz pūju un arī līdzekļu. Bet cilvēks tiek pāri visam. Mājas mums, brāl, neskaitās ne man, ne tev. Dažas ģimenes ir atbraukušas, bet mājas atgriezt vēl nevienam nav izdevies. Martā nosūtīju vēl vienu iesniegumu uz Rīgu. Uz to saņēmu šādu atbildi: "Latvijas PSR Ministru Padomes Lietu pārvalde paziņo, ka Jūsu tēvam

agrāk piederīšas mājas ir likumīgi konfiscētas. Tamēdēj Jūsu iesniegums tiek noraidīts."

Pie mums šopavasar dažas ģimenes piemeklēja bāds vārda pilnā nozīmē. Bet uz priekšu vai nebūs vēl lielāks. Ja jūs gadījumā brauksiet šurp, tad pirms braukšanas steidziet paziņot ar telegrammu.

1957.gada 10.februāris (raksta Mateuš)

Varu pastāstīt, ka dzīvojam tagad atkal pa jaunam. Ar 1.februāri jau esam sovhoznieki. Mūsu kolhozam pievienoja vēl Kadiševas kolhozu un izveidoja sovhozu "Sarkanais partizāns". Tiem kolhozniekiem, kuri no kolhoza pārgāja sovhozā, paliek tās pašas 60 sotkas. Tiem, kuri gribēs iestāties no jauna, ir paredzētas tikai 15 sotkas. Kādu laiku domājam padzītot sovhozā. Ja nepatiks, var izstāties katrā laikā. Vispār domājam šīto pusi reiz pamest pavasām. Būtu mājas, būtu vēl kāds pamats. Sākt celt no jauna mājas arī pašreizējos apstākļos grūti. Mājas, kurās dzīvoja Klementīna, ir samērā labas. Bet tāda grūtīga dzīvotāja tur nav. Laikam būs jāiet un jāpaliek par saimnieku. Taču gribas sagaidīt jūs un tad labāk būtu pārskatāma tālākā rīcība. Šītā ziema pie mums ir nerēdzēti silta. Saltums nav bijis nemaz. Grādi 2-3, un tas viss.

Droši vien uz pavasari tiksies. Nevarām vien spēt atbildēt uz jautājumu: "Kad atbrauks sibīrieši?" Mēs tik sakām: "Uz pavasari, uz pavasari!" Tātad uz redzēšanos, dārgie piederīgie!

1957.gada pavasaris (raksta Vivina)

Esam joti noskumuši, ka Jūs ik ilgi neatbraucat. Mēs tik joti jūs gaidām! Pie mums jau ir iestājies pavasaris. Laiks jauks un silts. Ceļgan ir joti dublains, tāpēc ar mašīnām aizliegts braukt. Ja jūs tagad izbraucat, tad tālāk netiksiet kā līdz Kārsavai. Tādā gadījumā sūtiet mums telegrammu, mēs Jums aizbrauksim pretī. Ceram, ka drīz satiksies, tad izrunāsimies par visu. Novēlam laimīgu un ātru ceļu uz dzimteni, visi atgriezīties spīgtiem un veseliem. Brauciēt ātrāk, mēs vairs nevarām sagaidīt...

Dzīmtas dārgums

Lasām vēstules, kas rakstītas pirms aptuveni septiņdesmit gadiem. Taču lasīt svešas vēstules nav pieņemts un nav glīti. Kādēl tomēr, būdama to īpašniece, esat devusi šādu iespēju?

- Tās ir īpašas vēstules, kuru satus rada priekšstatu, kāda bija dzīve pirms 70 gadiem. Tad izveda cilvēkus uz Sibīriju un tad veidojās arī pirmie kolhozi, ļaudis smagi strādāja, saņemot par to niecīgu samaksu. Dzīves apstākļi bija joti smagi. Piemēram, maniem vecākiem kopdzīve bija jāiesāk klajā laukā, kur sūrā un grūtā darbā viļi uzcēla māju un pārējās ēkas. Vēstules reizē ir atmiņas, pārdomas un arī salīdzinājums mums visiem, padomājot, kādi dzīves apstākļi bija toreiz un kādi valda tagad. Vai mēs novērtējam, piemēram, silto ūdeni no krāna un pārējās mūsdienu sadzīves ērtības? Tās taču šķiet pašsaprotamas lietas.

Vēstuļu autori ir pašai joti tuvi cilvēki - tēvs, tēva māsa, māsīcas. Pastāstiet nedaudz par viņiem!

- Tētis piedzima 1919.gadā Tilžas pagastā četru bērnu ģimenē. 1944.gada februārī viņu iesauca vācu armijā Latviju legiona 15.divīzijas 3.pulkā, kas atradās pie Liepājas - Paplakā. Pēc kapitulācijas viņu kā karagūstekni no Kurzemes katla aizsūtīja uz filtrācijas nometni Tālajos Ziemeļos - Krasnojarskas novada Norijskā, kur viņš atradās līdz 1946.gada septembrim. Pēc atgriešanās strādāja algotu darbu. 1949.gada 25.martā no Tilžas pagasta "Grantskalniem" uz Sibīriju izveda viņa māti, māsu, brāļa ģimeni, kopā piecus cilvēkus. Tikai nejaušas sagādīšanās dēļ mans tētis un viņa māsa Leonora palika Latvijā. Izsūtījuma galapunkts bija Omskas apgabala kolhozs "Stalinskij putj" pie Kazahijas robežas. Pamatiedzīvotājiem pret izsūtītajiem bijusi laba attieksme. Viņi izdzīvoja, pateicoties vietējo iedzīvotāju atbalstam. Arī kolhoza priekšnieks bijis labestīgs cilvēks. Atpakaļ uz Latviju atbrauca 1957.gada 1.maijā.

Visu mūžu mani vecāki ir sūri, grūti strādājuši. Tētis apprečējās ar šuvēju Klementīnu Kašu no Baltinavas pagasta Plišovas. Dievs tētim atvēlēja 79 dzīves gadus, māmiņai - 90. Māsa Leonora pēc vīra aiziešanas mūžībā pārcēlās uz dzīvi Rīgā pie meitas Vivinas. Leonorai ir 2 meitas, 3 mazbērni, 2 mazmazbērni. Viņa pati jau aizsaulē.

Gatavojoš šo publikāciju, vēstules lasīju ar lielu bijību un, protams, interesī. Mateuša rakstības stilis un arī saturs ir krasī atšķirīgs no viņa māsas Leontīnes. Radās priekšstats par viņu kā vērīgu, emocionālu, joti darbīgu un apzinīgu cilvēku.

- Cilvēki taču ir dažādi, katram ir savas domas un uzskati. Arī vienā ģimenē augušiem bērniem var būt pretēji uzskati, un tas ir normāli. To redzu arī pēc savām mazmeitām - viņas ir joti atšķirīgas un dažādas.

Ir saglabājušās vēstules, rakstītas uz Sibīriju, bet nav vēstuļu no Sibīrijas, kāpēc tā?

- Vēstules, kas bija rakstītas no Latvijas uz Sibīriju, saglabāja tēta māsa Broņislava un vēlāk tās atveda uz Latviju. Savukārt vēstules, rakstītas no Sibīrijas uz Latviju, bija adresētas uz tēta māsas Leonoras mājām, bet sakārā ar viņas pārcelšanos uz citu dzīvesvietu tās nesaglabājās.

Sogad augustā gaidāt ciemos tantes Leonoras meitu Vivinu, kura dzīvo Austrālijā. Vai viņa zina, ka ir saglabājušās toteiz viņas kā skolnieces rakstītās vēstules uz Sibīriju radiniekiem?

- Mana māsīca Vivina ar dēlu Māri Latvijā viesojās 2016.gada vasarā. Toreiz ilgu laiku pavadījām kopā un, protams, parādīju arī šīs vēstules. Viņa par tām izrādīja lielu interesī, lūdza nokopēt arī priekš viņas. To arī izdarīju un pēc tam pa pastu aizsūtīju viņai uz Austrāliju. Ar māsīcu regulāri sazināmies.

Vivina pēc skolas beigšanas Tilžā devās uz Rīgu, kur ir dzīvojusi sava mūža lielāko daļu. Deviņdesmitajos gados dēlam Rīgā nozaga automašīnu un viņš pieņēma lēmumu doties uz tālo Austrāliju. Vivina daudzas reizes ciemojās pie viņa (l

Vilakas novada uzņēmēji dodas pieredzes apmaiņā

Brauc lūkoties, kā dzīvo un strādā igauņi

Vai citur patiešām zāle zaļāka un debesis zilākas? To 19.martā centās noskaidrot grupa Vilakas novada uzņēmēju un pašvaldības darbinieku, kuri devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Repinu Igaunijā, lai iepazītos ar kaimiņu uzņēmējiem, viņu darbu un saražotajiem produktiem.

Kā stāsta Vilakas novada Attīstības plānošanas projektu vadītāja Santa Komane, ideja par braucienu radās Šķilbēnu pagasta uzņēmēju un pašvaldības pārstāvju sapulcē: "Viens no sapulces dalībniekiem izteicā vēlmi doties pieredzes braucienā, lai savām acīm redzētu, kā saimnieko citur, kā arī satiktu citus novada uzņēmējus. Tā arī šī ideja realizējās dzīvē."

Uz Repinu viļacēni devās ciemos pie saviem sadarbības partneriem, kur viņus sagaidīja Repinas novada vadītāja un jaunrades centra vadītājs Leo, kurš iepazīstināja ar novadu sadarbības projektu, pastāstīja vairāk par Repinu un uzņēmēdarbību, par pulciņiem, kas notiek dažādām grupām katru mēnesi. Leo ar prieku ciemiņiem izrādīja keramikas, gleznošanas, izstāžu, aušanas un mūzikas ierakstu telpas, kuras ikviens interesents profesionālu vadībā var gūt jaunas iemaņas.

Viļacēni jaunas idejas, iemaņas un kontaktus ieguva, viesojoties pie sešiem uzņēmējiem. Repinas ostā viņus sagaidīja tās kapteinis, kas pastāstīja par ostas projektu un iepazīstināja ar nākotnes iecerēm. Meitas uzņēmumā SIA "Polar Deco", kura galvenā atrašanās vieta ir Somijā, bija iespēja pavērot dažādus ražošanas procesus – no sūnu apstrādes līdz pat limēšanai uz speciāliem audumiem un gatavam produktam. Savukārt SIA "Varola", kas ražo koka mājas (dārza mājas, šķūniši, mājas u.tml.) un savu produkciju eksportē uz Vāciju un Niderlandi, iipašnieks pastāstīja par par eksportu un riskiem šādā biznesā. Šajā uzņēmumā tapušas mājas ražotas tā, lai ikviens, kurš tās iegādājas, varētu pats saviem spēkiem salikt. Tā teikt – sava veida LEGO spēle pieaugašajiem.

Vilakas novadā ir diezgan daudz graudaudzētāju, tādēļ viens no pieturas punktiem bija saimniecība "Argo Must Koolimaa". Tās pārstāvis pastāstīja, ka iipašnieks apsaimnieko 900 ha zemes, un puse šīs zemes ir saimnieka īpašumā. Šī saimniecība īpaša ar to, ka paši sev nodrošina elektroenerģiju, jo teritorijā ir uzstādīti divi laukumi ar 1150 saules paneļiem.

Braucienā dalībniekiem bija iespēja iepazīties arī ar tūrisma kompleksu SIA "Beneport", kas atrodas pašā Peipusa ezera krastā. Saimnieki izrādīja teritoriju un viesu namu, kuru rotāja dažādas mednieku trofejas un 18.gs. zirgu rati. Pabijām arī zvejniecības uzņēmumā SIA "Latikas", kas ražo zivju konservus no loma, kas noķerts Peipusa ezerā," stāsta S.Komane. Kopumā šajā uzņēmumā strādā 70 darbinieki, no kuriem 42 ir zvejnieki. Uzņēmuma vadītājs izrādīja ražotni un noslēgumā visiem bija iespēja degustēt gardo lomu, kūpinājumus un citas zivju marinādes.

Foto - no personīgā arhīva

Vērtīgs brauciens. Atpakaļceļā uzņēmēji dalījās ar dienas laikā redzēto un izsecināja, ka šādi pieredzes braucieni jāorganizē regulāri.

Foto - no personīgā arhīva

Sūnu dekoru ražotnē. Uzņēmumā pastāstīja, ka šeit ražo dažādus sienas dekorus no sūnām un šo produktu 100% eksportē uz Somiju, Zviedriju, Norvēģiju un Dubaiju. Viens kvadrātmetrs sūnu paklāja ir ļoti dārgs. Tas maksā, sākot no 600 euro.

Foto - no personīgā arhīva

Ostas piestātne. Pateicoties dažiem entuziastiem, no aizaugušas vietas nepilnu 10 gadu laikā izveidota mūsdienīga laivu piestātne, sakārtots piebraucamais ceļš, izveidota sala ar telpu pasākumiem, kur vasarā var iegādāties saldējumu. Lai tas viss īstenotos dzīvē, realizēti septiņi projekti.

Kādas pārdomas pēc Repinā redzētā un dzirdētā?

ANDRIS SLIŠĀNS no Upītes: Ideja aizbraukt pie kaimiņiem igauņiem radās kopā ar "Kotijū" iipašnieku Aldi Ločmeli. Aldis ierosināja, ka vajadzētu novada uzņēmējus aizvest pie igauņu sadarbības partneriem, un mēs šo ideju realizējām dzīvē. Devāmies uz Repinu, kas gan pēc cilvēku skaita, gan teritorijas ir aptuveni tikpat liela kā Vilakas novads. Taču jāsecina, ka pēc vēriena, kā igauņi strādā un dzīvo, tas ir pavisam cits līmenis. Uzzinājām, ka Repinā uz 6000 iedzīvotājiem reģistrētas 500 SIA (sabiedrības ar ierobežotu atbildību), un jau šis fakts vien par kaut ko liecina. Liels atbalsts ekonomikā ir Peipusa ezera tuvums, līdz ar to vasarā attīstīts laivu tūrisms, ziemā - makšķerēšana, notiek zivju pārstrāde un zivju rūpnieciskā ieguve. Igauņi izmanto visu, kas pieejams, lai pelnītu naudu. Iespaidīgs bija arī Repinas jaunrades centrs, kur ar vērienu strādā amatnieki, audēji, podnieki, viņi vada meistarklases, uz kurām ierodas ne vien vietējie Repinas iedzīvotāji, bet arī interesenti no galvaspilsētas. Un kas ir svarīgi – visas nodarbības šajā jaunrades centrā notiek par maksu. Pašvaldība dotē aptuveni 3.daļu, bet pats centrs noplēna trīs reizes lielāku naudu. Vienīgais, kas šajā centrā ir par brīvu, tās ir izstādes, kurās var aplūkot tikai Repinas novada mākslinieku darbus. Pabijām arī pie uzņēmējiem, kuri atraduši savu interesantu nišu – ražo un eksportē dekoratīvos elementus no sūnu ķerpjiem. Arī Upītē bērni dara kaut ko līdzīgu, taču sava prieka pēc, kamēr igauņi atraduši noieta tirgu un pelna naudu. Igaunijā redzētais un dzirdētais lika par daudz ko padomāt, jo mēs taču no kaimiņiem ne ar ko daudz neatšķiramies. Nav jau tā, ka igauņiem viss krit no debesīm. Arī viņi maksā nodokļus, bet tas kaut kā neietekmē darbošanos. Varbūt viņu veiksmes atslēga ir teicienā, ka igauņis māk paprasīt naudu pat no sava brāļa?

OLEGS KESKS, Žiguru pagasta pārvaldniece: Uz Igauniju braucu ar domu salīdzināt, kā uzņēmēji strādā un dzīvo tur un kā - pie mums. Godīgi sakot, biju pārsteigts. Igaunijā uzņēmējiem ir liels pašvaldības atbalsts – viņi daudz izmanto ES finansējumu – raksta projektus, piesaista naudu. Visvairāk pārsteidza uzņēmums, kas ražo sienas dekorus no sūnām. Faktiski no nekā viņi taisa lielu naudu, un teju viss ciemats strādā šajā vienā uzņēmumā, kas nozīmē, ka cilvēkiem ir darbs un ģimenes pabarotās. Bet bija arī fakti, kas pārsteidza nepatīkami. Piemēram, tas, ka igauņi no Latvijas iepērk koku - izejmateriālu, no kura pēc tam taisa vasaras mājas. Mēs taču paši varētu darīt ko tādu, bet nezin kādēļ pārdodam izejmateriālu kaimiņiem. Kāpēc viņi var, bet mēs nē? Acīmredzot Latvijā uzņēmējiem tomēr ir nepietiekams atbalsts no valsts, igauņi par to padomājuši vairāk. Mums pašvaldībā varētu būt kāds cilvēks, kurš raksta projektus un palīdz jaunajiem uzņēmējiem tikt pie naudas. Protams, pēc tam no šī uzņēmēja

jāpieprasīta rezultāts, bet tas viss ir izdarāms. Tautā par igauņiem mēdz teikt, - lenie igauņi, taču, neskatošies uz to, viņi tomēr solus desmit ir priekšā. Mums būtu no kaimiņiem ko pamācīties. Un prieks par Šķilbēnu puses uzņēmējiem, kuri braucienā piedalījās kopā skaitā - tātad interese ir!

RUDĪTE MIČA no Šķilbēniem: Tas bija ļoti interesants un vērtīgs brauciens ikvienam. Biju pārsteigta, ka no parastiem ķerpjiem var attīstīt biznesu, ka jaunrades centrā ir iespējas darboties gan jauniešiem, gan vecāka gadagājuma cilvēkiem. Igauņiem viss notiek – cilvēki iet un dara. Viesojāmies arī pie zemniekiem, un viens graudaudzētājs pastāstīja, ka viņiem ir problēmas ar darbaspēku. Tā trūkst! Ja zemnieks strādnieku visu sezonu nenodrošina ar darbu, tad pēc tam cilvēkus jau grūti dabūt atpakaļ. Igauņi patiešām dzīvo labāk, taču mums acīmredzami pietrūkst atbalsta no valsts, jo visiem zināms, - lai sāktu biznesu, vajadzīgi līdzekļi. Uzskatu, ka jebkura pieredze ir vērtīga, tāpēc šādi braucieni jārīko biežāk. Un nav nemaz obligāti jādodas uz Igauniju, jo arī Latvijā ir ko redzēt.

ANDRIS MEŽĀLS, Šķilbēnu pagasta pārvaldnieks: Jebkurš šāds brauciens ir vērtīgs kaut vai tādēļ, lai paskatītos, kā cilvēki dzīvo un ko dara citur. Protams, katrs jau grib parādīt to labāko pusi, kas viņiem ir. Gluži tāpat darām arī mēs, kad kāds viesojas mūspusē. Jā, iespējams, nodokļu politika igauņiem labākā, bet arī kaimiņiem ir savas problēmas. Parunājām ar zivju ceha pārstrādes vadību, arī viņi apliecināja, ka lauki paliek tukši, jaunie aizbrauc projām. Un pilsētā cilvēku uz ielām bija gaužām maz – gluži kā pie mums. Mani pārsteidza uzņēmums, kurā no sūnām ražo paklājus. Tas gan nav pašu igauņu uzņēmums, bet meitas uzņēmums. Viņi šos paklājus netirgo ne Latvijā, ne Igaunijā, jo nav pirkstspējas, bet atraduši noieta tirgu Somijā, Zviedrijā, Norvēģijā un Dubaiju. Parunājām mazliet arī par atalgojumu. Pieredzējušam speciālistam vajag 40 minūtes, lai uztaisītu vienu paklāju. Par puskvadrātnetra paklāju, kuru līmē 40 minūtes, algā saņem 3,40 euro, no kuriem atskaita nodokļus. Vai tas ir ļoti daudz? Ir kaut kur Igaunijā ceļi labāki, ir kaut kur arī pie mums, bet teikt, ka sajutos kā iebraucis citā realitātē, īsti nevarētu. Savī plusi, savi mīnusi arī viņiem. Bijām arī pie graudaudzētājiem, un es teikšu, ka mīsu "Kotijū" Aldis, un ne tikai viņš, jau tagad ir pat vairākus soļus priekšā igauņiem – gan ar tehnoloģijām, gan daudzām citām lietām. Uzskatu, ka jebkurā vietā daudz atkarīgs no reģiona un cilvēkiem, kuri tur dzīvo. Taču tādi braucieni kā šīs uzņēmējiem, lauksaimniekiem, zemniekiem un arī jauniešiem būtu vajadzīgi. Tā ir laba iespēja paskatīties no cita skatu punkta ar domu, - redz, kā viņi var, bet kāpēc mēs tā nevarētu?

Lappusi sagatavoja S.Karavočika

Pasākums Krišjānu pagastā

Satiekas stāstnieki, rakstnieki jeb “Citi zina labāk”

Krišjānu tautas namā aizvadīts teicēju un stāstnieku saiets “Citi zina labāk”, kura laikā atvēra jaunu grāmatu “Ka samagonka goldā, to prīca apleik volda!”.

Stāstniekus un pasākuma apmeklētājus sveica sieviešu vokālais ansamblis “Elija”, veltot dziesmu “Tymsa, tymsa tei naksneņa”. Kā pirmā uz skatuves kāpa Līga Čivča no Bērzbils ar stāstu “Loboko vīta, kur ipazeitīs”. Tad skatītājus un žūriju pārsteidza tilženieši Jānis Cipruss un Andris Silaunieks ar stāstu “Iz dzeives”. Pavisam piedalījās 11 stāstnieki, kurus vērtēja stingra žūrija: Zita Mežale, Anna Kriviša, Imants Zeltiņš un Juris Cibulis.

Stāsta Franča Trasuna fabulas

Gaigalavas kultūras nama vadītāja un amatierteātra “Apīnis” vadītāja VALENTĪNA DEKSNE stāsta, ka atbrauca uz šo pasākumu, Krišjānu kultūras dzīves vadītājas Ineses Kalniņas acināti: “Mums ir laba sadarbība ar Krišjānu tautas namu, mūsu kolektīvi tur brauc uz pasākumiem un ar izrādēm, savukārt Krišjānu pašdarbnieki brauc pie mums. Stāstnieku pasākumā piedalījās amatierteātra “Apīnis” dalībnieki, stāstījām Franča Trasuna fabulas. Stāstījām katrs pa vienai fabulai, bet esam iestudējuši daudz vairāk. Mūsu teātra specifika ir, ka mēs esam dzejas teātris, un uzvedumi, izrādes top no dzejas, fabulām.” Viņa neslēpj, ka stāstnieku pasākumā gaigalaviesi bijuši pirmo reizi, bet pārdomātais pasākums paticis. “Iedvesmoja žūrijas vērtējums, kas skanēja ar humoru un uzmundrinājumu. Patika arī citi stāstnieki, protams, fanojām par Ľuci. Grāmatas iegādājāmies, tikām arī pie autogrāfiem. Jau mazliet palasījām - ir interesanti, daudz kas var noderēt, iestudējot skečus. Man pašai ir visas četras grāmatas, jo bijām arī iepriekšējās grāmatas atvēršanas svētkos,” atklāja Valentīna Deksne.

Rakstītam vārdam ir vērtība

Stāstnieku eksperte, Briežuciema kultūras darba vadītāja ZITA MEŽALE, izvērtējot visu sniegumu, lika nominācijas. Viņa atzīst, ka tas nebija grūti, bet, ja būtu jādala vietas, tas izrādītos pagrūts uzdevums, jo viņi bijuši tik dažādi - viens savu domu paudis dzejā, cits - caur fabulu vai uzvedumu, bet daži - kā notikumu no dzīves. “Patīkami pārsteidza Daina no Lazdulejas, kuru pazistu. Tikai nebiju iedomājusies, ka viņa ir tik laba stāstniece. Protams, kā vienmēr, iepriecināja Krišjānu Aina. Atšķirīgs stāstījums bija Mariannai no Briežuciema, kas vairāk lika aizdomāties, nevis smieties, arī vairākas lasītās fabulas raisīja nevis smieklus, bet pārdomas,” uzskata Zita Mežale. Tomēr viņa smējusies gan par ekspertu komentāriem, išķērši Zalta Ubaga, gan saviem. Tā vien gribējies komentēt ar humoru, jo tas iederējies pasākuma stilā. “Mums par darbu ekspertu komisijā, kas gan vairāk bija izklaide, Inese Kalniņa pasniedza grāmatu “Ka samagonka goldā, to prīca apleik volda!”. Dabūju arī autogrāfus. Grāmatu pagaidām tikai pārķirstīju, bet jau varu teikt, ka patīk ilustrācijas un foto. Interesanti, ka nav tikai anekdotes, bet arī skaidrojumi, piemēram, kā dažādos vārdos sauc samagonku un citi. Ir arī uzdevumi saviesīgām pasēdēšanām. Tiešām prieks, ka cilvēkiem ir uzņēmība izdot grāmatas, jo rakstītam vārdam ir vērtība,” saka Zita Mežale.

Smiekli sniedz pozitīvas emocijas

Bērzbils pagasta kultūras darba organizatore ANNA KRIVIŠA šādā žūrijā strādāja pirmo reizi. “Mūsu uzdevums nebija likt vietas, bet sadalīt nominācijas. Tas bija atkarīgs no paša stāstnieka: kā viņš stāstīja, par ko stāstīja, kādā tēlā iejutās. Uzskatu, ka uzvarēja visi, jo katram bija sava *odzīja*. Vienam bija prozas darbs, otram - pašu sacerēta dzeja par notikumiem *iz dzīves*, citam - fabulas. Manuprāt, fabulas runāt nav viegls darbs, ir jāpietur pie teksta, bet proza ir proza - ja teksts aizmirstās, var *improvizēt*,” domā A.Kriviša. Viņa smējusies teju pie katras stāstnieka teiktā, jo visi bija piedomājuši par savu uzņācienu. “Visvairāk man sanāca smieties par manu žūrijas līdzsēdētāju komentāriem, ko katrs izteica pēc stāstnieku uzstāšanās. Cibuļu Jurs, Zalta Ubags un

Stingrā, bet smejošā žūrija. Tajā strādāja un jocīgus komentārus plēsa Anna Kriviša (no kreisās), Zita Mežale, Imants Zeltiņš un Juris Cibulis.

Foto - no personīgā arhīva

mana kolēge Zita bija nepārspējami savos komentāros,” domā Anna secinot, ka pasākums bija izdevies. “Smiekli sniedz pozitīvas emocijas, un arī grāmatu sāku lasīt uzreiz pēc atbraukšanas no Krišjāniem. Secināju, ka tā ir laba un smiekliga lasāmiela pirms miega. Un ne tikai...,” uzskata Anna Kriviša.

Jokus izsmelt nevarēs

Viens no grāmatas autoriem JURIS CIBULIS atzīst, ka visus jokus nekad nevarēs izsmelt, jo jocīgi atgadījumi notiek vai ik dienas. Taču kam domāta galva, - daudzus jocīgus atgadījumus var arī izdomāt. Ar Ainu Korklu viņš sadarbojas jau kopš otrs grāmatas, bet ar Imantu Zeltiņu - kopš trešās. Ainas Korklas humoristiskais skatuves tēls - Krapaču Ľuce - panemts no Jura un Jāņa Ločmeļa joku stāstu grāmatas “Idzer veina, lai dzeive ira feina!”. “Biju patikami pārsteigts par teicējiem un stāstniekiem. Ľoti profesionāli. Vislabāk man patika Daina Logina no Lazdulejas. Viņa stāstīja manā pirmajā grāmatā publicētos gabalus,” teica Juris Cibulis piebilstot, ka pats smejas itin bieži. IMANTS ZELTIŅŠ pirmās grāmatas tapšanā nepiedalījās. “Trešajā Jura Cibula grāmatā “Ka dzersi šnabi, mož byus labi!” vairāk nekā puse ir mani gabali. Trešā bija izdota 1200 eksemplāros, nu jau izpirkta. Ceturtās grāmatas tapšanā es piedalījos tikai ar dažiem pastātinājiem no tēva un studiju laikiem,” atklāja Imants piebilstot, ka Zalta Ubags nav nekāds pseidonīms, jo “es arī patiesībā esmu Zalta Ubags”. Runājot par sadarbību, Imants neslēpj, ka Cibuļu Jurs papraska uzrakstīt kādus jokus, un viņš raksta. “Soreiz gan nebija tik daudz laika. Ierakos vēsturē, un tas negāja kopā ar jokiem,” piebilst grāmatas līdzautors Imants Zeltiņš.

Bez smiekliem zudīs dzīves jēga

Stāstniece AINA KORKLA, kura ir arī līdzautore Jura Cibula grāmatai, idejas censās piefiksēt ik dienu. “Tikai, kad jāraksta, galvā iestājas tukšums. Iepriekšējās grāmatas atvēršanas svētkos apsolījām, ka būs vēl viena grāmata, tagad solītais izpildīts. Kā Juris paskubina rakstīt, tā stāstus, kuri uzaust atmiņā, pierakstu un nosūtu uz e-pastu. Visu lielo darbu izdara Juris Cibulis. Saliek secību, sadarbojas ar mākslinieku Franci Slišānu un skubina rakstīt mani un Imantu Zeltiņu. Tāpēc saku, ka viņš ir mūsu *lokomotīve*,” secina Aina Korkla. Uz jautājumu, kāpēc grāmatām tādi nosaukumi, - “Idzer ols, lai bāduom ira gols!”, “Ka dzersi šnabi, mož byus labi!” un šogad iznākušajai “Ka samagonka goldā, to prīca apleik volda!”, Aina atbild, ka nosaukumi nenozīmē, ka jādzēzer, bet, lai, lasot jokus, lasītājs smietos tā, it kā būtu iereibis. “Juris smejeties izteicās, ka nākamajai grāmatai kāds ieteicis ideju nosaukumā nelikt alkoholu, bet morsu. Paldies visiem, kuri nopērk un lasa mūsu grāmatas. Es pat to iesaku nopirkt kā labu dāvanu pozitīviem cilvēkiem,” rekomendē Aina. Stāstnieku konkursā viņa stāstīja joku stāstu no dzīves, kas bija nopublicēti pirmajā grāmatā, - par pliko skrējenu. “Stāstnieku

Grāmatas autori. Pie grāmatas “Ka samagonka goldā, to prīca apleik volda!” tapšanas strādāja Juris Cibulis, Aina Korkla un Imants Zeltiņš. Ja grāmatā lasāt citus vārdus, tad ziniet, tie ir tie paši cilvēki, kuriem joki un smiekli nebeidzas.

Foto - no personīgā arhīva

Gaigalavas amatierteātra “Apīnis” teicēji un stāstnieki. Ilona Reine (no kreisās), Ilze Stanka, Roberts Voits, Anita Macāne un Valentīna Deksne stāstīja Franča Trasuna fabulas.

Foto - no personīgā arhīva

saieta ideja *piedzima* pēc Stāstnieku un ziņģētāju konkursiem Viljānos, kuros es veiksmīgi startēju 2007. un 2018.gadā. Smiekliem nevajag iedvesmoties. Ir vienkārši jāsaredz pozitīvo un jāsmejas, skaļi vai klusi- tā katra paša izvēle, bet jāsmejas ir. Jo, kā vēsta medicīna, smieklos daudz C vitamīna. Sevi domāju, ka tad, kad es vairāk nespēšu pasmieties, zudis dzīves jēga,” ir pārliecināta Aina Korkla.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Jaunākie žurnālu numuri

Dari Pats

» Materiālmācība: MĀLS. Lai arī šodien mums ir pieejami visdažādākie modernie būvmateriāli, māls joprojām ir cieņā un uzskatāms par vienu no visizplatītākajiem celtniecības materiāliem pasaulei. Latvijā tas ir otrs izplatītākais pašmāju būvmateriāls aiz koksnes... Jānis Lūsis māla izmantošanu apguvis prakse, uzbūvējot ģimenes māju, kuras sienu pildījumam izmantotas salmu ķipas, kas apmestas ar mālu.

» Siltā gaisa apmaiņas sistēma. Ne katrā mājā ir centralizēta apkures sistēma, kas nodrošina siltuma sadali starp visām telpām. Ko darīt, ja māju apsilda viena krāsns, kas atrodas konkrētā telpā? Šajā telpā vienmēr ir karsts, kamēr galaistabā var nosalt. Daudzās vecās mājās ir šāda problēma.

» TESTS. Rokas figūrzāģi. Figūrzāģis ir šķietami universāls, bet tam ir būtisks ierobežojums – tas nav augstas precīzitātes darbiem paredzēts darbariks. Pat labākais profesionālis nespēs ar to nozāģēt ideāli taisnā līnijā. Tomēr precīzitātes trūkums nemazina instrumentu pievilcību.

» Izlietnes skapītis ar betona virsmu. Lai pabeigtu dušas telpas remontu, vajadzēja sakārtot izlietnes zonu. Izlietne jau bija uzstādīta un kādu laiku tika lietota, bet trūka pabeigtības. Nav grūti nopirkt veikalā gatavus izlietnes skapīsus, tomēr bija vēlme improvizēt, radot kaut ko interesantāku...

» Piekarāmais pods. Viens no efektīvākajiem uzlabojumiem, ko varat ienest savā mājoklī – piekarāmais pods. Izskatā eleganti, vieglā uzkopjama telpa. Spēka plecs, ko rada uz piekarāmā poda sēdošs cilvēks, ir mērāms simtos kilogramu. Taču resnos vītnīstieņus, kas tur tā augšmalu pie sienas, jums neizdosies izraut, jo tie tiek ieskrūvēti pamatīgā metāla rāmī, kas slēpjās aiz sienas apdares. Pats rāmis stingri stāv uz grīdas...

» Laminēšana. Laminēt var jebkuru gludu virsmu, materiālu. Laminēt nozīmē pārkāpt ar plānu citu materiālu plātni. Lamināts var būt plastikāts, taču tie nav sinonīmi. Jo par laminātu var izmantot arī papīru, finieri un jebkādu citu izejmateriālu plātni. Atliek vien sarūpēt ar abām virsmām saderigu saistvielu jeb līni un salīmēt – tā arī ir laminēšana.

Dārza Pasaules pielikums "Kā izaudzēt labu ražu siltumnīcā"

» Dārzkopības entuziastu kluba "Tomāts" biedri kolekcionē un audzētā sauktās tautas selekcijas šķirnes tomātus. Laika gaitā Ludmila Kodzasova izmēģinājusi pat līdz 2000 šķirnēm, bet Elga Bražūne - ap 1500. Šo tomātu audzētāju ieteikums: neaizmirst vecās, pārbaudītās šķirnes, bet izmēģināt arī tādas, kuru augļi – galvenokārt saldi un galīgi – pašiem salātos vai uz svietmaizes garšo vislabāk, piedāvājot 55 sev tuvākās.

» Līdz ar saules atgriešanos sāk niezēt mūsu zaļje ikšķīsi. Tomēr pieredzējuši dārzkopji neiesaka priekšlaicīgi sākt sēšanas darbus. Viens no iemesliem – līdz pat martam stādiem var pietrūkt gaismas. Tāpēc papētiet speciālistu sastādītu tabulu, kad ieteicams stādīt gurķus, tomātus, papriku un baklažānus, salātus, kā arī garšaugus.

» Kā pareizi izvēlēties substrātu, kur sēt, piķēt un stādīt. Lielveikalā pērkot jau gatavus substrātus, uz iesaiņojumiem mārketinga veicināšanai ir daudz informācijas, bet "parastam" dārzkopim daudz kas no tā nav tik svarīgs. Taču, kā uzskata agronome Mārīte Gailīte, zināt, ar ko substrāts atšķiras no organiska augsnēs aizvietotāja un kad lietot vienu vai otru, vajadzētu.

» Pavasarī palodzei klūst par vietu, kur tiek diedzēti stādi. Bet ko darīt, ja tur aug tomātu stādi, kam gaisma nepieciešama vismaz 14 stundas diennaktī? Atliek atkarībā no vēlmēm un materiālajām iespējām izvēlēties mākslīgā apgaismojuma avotus. Var izlīdzēties ar parastajām dienasgaismas spuldzēm, tomēr speciālisti iesaka pameklēt augiem piemērotākas lampas, kuru gaismas spektrā ir fotosintēzes aktīvais starojums.

» Lai arī arvien stabilāku vietu iekaro polikarbonāta siltumnīcas, tomēr pagātnē nav aizgājušas tās, kas pārsegtais ar plēvi. Attīstoties modernajām tehnoloģijām, tiek piedāvātas tā saucamās stabilizētās plēves, kas, atkarībā no cenās un izejmateriāliem, kalpos divas sezonas vai krieti ilgāk, nesabrukot ultravioleto staru ietekmē. Praktiski uzsver, ka pašlaik mikronos izteiktais siltumnīcu plēves biezums vien nav galvenais kritērijs.

Vēriņā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 10.aprīlim.

3. kārta

Iepriekšējai kārtai iesūtīta 21 pareiza atbilde. **Konkursa "Vēriņā acs" 2.kārtā veiksme uzsmaidīja VIRGINIJAI CIBULEI** no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

3. kārta

Palauzi galu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko galvas lauzišanas miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieci ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 10.aprīlim.

	3		1		4	2
	9	7	8			1
1				3	7	
7		5		4	6	2
			1	5	9	
	1		2	7		4
			7	8		9
			9		1	5
6	7		9			1

Pareizas atbildes iesūtīja: V.Cibule, V.Šadurska, Z.Pulča, M.Pretice, A.Circene, V.Gavrjušenkova, S.Sirmā, D.Svarinskis, M.Reibāne, A.Ančs, St.Lazdiņš, I.Dzergača, V.Mancevičs, J.Voicišs (Balvi), J.Slišāne, A.Mičule (Tilža), L.Ludborža (Alūksne), D.Zeča (Krišjāņu pagasts), M.Keiša (Upīte), I.Homko (Medņeva), V.Ločmele (Lazdukalns), B.Sopule, M.Bleive (Viķsnas pagasts), Z.Ziemele (Naudaskalns), N.Mantone, P.Bodrovs (Bērzkalnes pagasts), I.Supe (Cērpene), S.Petrova (Rēzekne), Z.Šulce (Liepāja).

2. kārtas uzvarētāja ir VIJA LOČMELE no Lazdukalna. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurs

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrinis).

Vai Lieldienas tuvojas? Iesūtīja Jānis no Balviem.

Par marta labākās fotogrāfijas autori atzīta DANIĒLA GRUZINA ar fotogrāfiju "Esmu balts un pūkains", kas publicēta 19.martā. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Kas jauns zemessardzē?

Atgriežas no starptautiskas operācijas Irākā

Foto - no personīgā arhīva

Misija Irākā. Aizsardzības ministrijas Militāri publisko attiecību departamenta Preses nodalas vecākā eksperte AIVA KOKORIŠA informē, - lai koordinētu starptautiskās sabiedrības rīcību cīņai pret grupējumu "Daesh", ASV sadarbībā ar sabiedrotajiem izveidojušas starptautisku koaliciju, vienlaikus izveidojot arī Apvienotos spēkus, kuri Irākā un Sīrijā iesteno ASV vadīto operāciju "Inherent Resolve", kurā kopš 2016.gada piedalās arī Latvija. Nacionālie bruņotie spēki starptautiskās operācijas "Inherent Resolve" ietvaros iesteno Irākas drošības spēku apmācību, pilnībā iekļaujoties Dānijas kontingenta sastāvā. Savukārt kopumā šobrīd Latvija dažādos apmēros piedalās arī ES pretpirātisma operācijā "ATALANTA", ES Apmācības misijā Mali, ANO vaditajā stabilizācijas operācijā Mali "MINUSMA", ES Jūras spēku Vidusjūrā "EUNAVFOR Med" militārajā operācijā "Sophia" un NATO apmācības operācijā "Resolute Support" Afganistānā.

Šī gada februāra sākumā no starptautiskas operācijas Irākā atgriezās arī balvenietis Guntars Mežals (attēlā – otrajā rindā vidū). Viņš misijā pavadīja sešus mēnešus un pildīja Latvijas nacionālā kontingenta komandiera pienākumus. "Nemot vērā manu lielo pieredzi darbā ar personālu, joti labi tiku galā ar sev uzticētajiem uzdevumiem. Turklat mans mērķis bija ne tikai iegūt militāru pieredzi, bet arī pilnveidot angļu valodas zināšanas. Pārsvārā darba valoda bija angļu valoda, un lielākoties bija jākomunicē ar Dānijas un ASV karavīriem. Ar aizvadīto misiju Irākā esmu gandarīts," apmierināts ar iegūto pieredzi starptautiskajā operācijā ir G.Mežals.

Zemessardzes 31.kājnieku bataljona 1.kājnieku rota turpina pastāvēt, bet šobrīd daļa mūspuses novadu zemessargi un profesionālā dienesta karavīri turpina dienestu, un pārējie interesenti no Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadiem aicināti pievienoties jaunizveidotajam Zemessardzes 3.Latgales brigādes 36.kaujas atbalsta bataljonam.

Daudzi mūspuses novadu iedzīvotāji ne tikai kā zemessargi, bet arī kā profesionāla dienesta karavīri jau pievienojušies 36.kaujas atbalsta bataljonam, kura komandieris ir majors OSKARS OMUĻS. Savukārt no 18.marta šī bataljona prettanku rotas komandiera amata pienākumus pilda balvenietis kapteinis GUNTARS MEŽALS, kurš līdz šim sešus gadus bija komandieris iepriekšminētajai 31.kājnieku bataljona 1.kājnieku rotai. Papildus komandiera amatam 1.kājnieku rotā G.Mežals vienu gadu pildīja arī Operatīvās plānošanas nodalas priekšnieka pienākumus. Tāpat jāuzsver, ka viņa vadīto rotu vairākus gadus atzina par

aktīvāko rotu ne tikai pašreizējās Zemessardzes brigādes vai kādreizējo novadu ietvaros, bet arī visā Zemessardzē. Turklat arī G.Mežals vairākus gadus pēc kārtas atzīts par vienu no labākajiem rotas komandieriem Zemessardzē. "Pateicos visu četu novadu joprojām dienestā esošajiem zemessargiem un bijušajiem zemessargiem (veterāniem) par piedalīšanos Zemessardzes aktivitātēs. Ceru, ka šo gadu laikā 1.kājnieku rotā manā vadībā ieguvāt daudz jaunu zināšanu militārajā jomā," pateicas G.Mežals.

Kas attiecas uz jaunizveidoto 36.kaujas atbalsta bataljonu, tas unikāls ar to, ka bataljonā dien ne tikai zemessargi, bet arī profesionālā dienesta karavīri, kuru ir vairākums. G.Mežals stāsta, ka viens no viņa mērķiem ir bataljonā rekrutēt zemessargus un profesionālā dienesta karavīrus tieši no mūspuses novadiem. "Es mu pārliecināts, ka pietiks laika un enerģijas, lai to paveiktu. Savukārt, nemot vērā, ka bataljonā dien arī profesionālā dienesta karavīri, viņiem apmācības notiek katru dienu, bet zemessargiem - pārsvārā sestdien un svētdien.

Tomēr zemessargus, kuriem to ļaus viņu ikdienas gaitas, centītos integrēt apmācībās pie profesionālā dienesta karavīriem arī darba dienās," stāsta G.Mežals.

Jāpiebilst, ka 22.martā Balvu novada Kubulos notika 1.kājnieku rotas saliedēšanās pasākums, kurā piedalījās ne tikai Zemessardzes 31.kājnieku bataljona 1.kājnieku rotas zemessargi, bet arī zemessargi un profesionālā dienesta karavīri, kuri šobrīd dien Zemessardzes 3.Latgales brigādes 36.kaujas atbalsta bataljonā. Drīzumā gaidāmas arī pirmās šī bataljona rīkotās aktivitātes mūspusē. 30.un 31.martā mūspuses novadu zemessargi piedalīsies mācībās Lūznavā. **Savukārt maijā Balvos tiks organizētas militārās stafetes skolēniem, kur būs iespēja arī pieteikties dienestam 36.kaujas atbalsta bataljonā. Protams, lai pieteiktos gan profesionālajam dienestam, gan arī dienestam Zemessardzē, joprojām var zvanīt kapteinim G.Mežalam uz tālr. nr. 29228719. Iespējams doties arī uz bataljona štābu Rēzeknes novada Lūznavā, Jaunatnes ielā 4.**

No bataljona vēstures

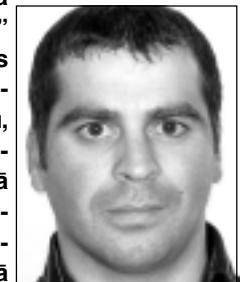
Kāda ir bataljona vēsture, kurā dien un aicināti dienēt mūspuses novadu zemessargi?

Zemessardzes 36.Rēzeknes kājnieku bataljons dibināts 1991.gada 10.oktobri, izveidojot bataljona štābu desmit zemessargu sastāvā. 1991.gada 12.decembri tika dots pirmais svinīgais zemessarga zvērests Rēzeknes rajona izpildkomitejas sēžu zālē. 1992.gada 30.maijā Rēzeknes Jēzus Sirds baznīcā iesvētīja bataljona karogu, uz kura izšūta devīze "Mēs Latvijai pamats un spēks. Sargā Latviju!". 2003.gadā Zemessardzes 36.kājnieku bataljonu reorganizēja un pievienoja Zemessardzes 32.kājnieku bataljonam. Savukārt vēlāk ar Ministru kabineta rīkojumu Aizsardzības ministrijai deva uzdevumu līdz 2018.gada 30.oktobrim izveidot pastāvīgu Nacionālo bruņoto spēku apakšvienību Latgalē. Sākotnēji plānoja veidot rotas limeņa apakšvienību ar 150 profesionālā dienesta karavīriem, vēlāk - bataljonu. Rezultātā pagājušā gada 24.maijā Zemessardzes 36.kājnieku bataljonu atjaunoja kā profesionālā dienesta bataljonu Zemessardzes 3.Latgales brigādes sastāvā un pārdēvēja par Zemessardzes 36.kaujas atbalsta bataljonu.

Informē policija

Meklē Māri Zvirgzdiņu!

Lai kraksta "Vaduguns" pagājušajā avizes numurā publicējām informāciju, ka 16.marta vakarā Balvu pilsētā notika pakaldzīšanā kādam autovadītājam, kā rezultātā Valsts policijai (VP) nācās pieletot arī dienesta ieroci.

Laikā, kad avize tika nodota drukai, augstākminētā informācija un īsumā izklāstīti notikušā apstākļi bija vienīgā tobrīd redakcijas rīcībā esošā informācija, jo VP Latgales reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Ksenija Belova nekādu plašāku informāciju nesniedza. Redakcijai arī bija zināms, ka virietim no policijas, visticamāk, izdevās aizbēgt. Tomēr K.Belova neatbildēja arī uz šo jautājumu, proti, vai policisti izdevās bēguļojošo autovadītāju aizturēt, informācijas nesniegšanu pamatojot ar izmeklēšanas interesēm. Lai vai kā, ja par notikušiem Balvos plašāku informāciju nesniedza Daugavpilī, kur bāzējas VP Latgales reģiona pārvalde, tad ar informāciju neskopojās Rīgas policisti. Kā izrādās, virietim patiesām izdevās aizmukt no policistiem, jo, kā vākar sarunā ar laikrakstu "Vaduguns" apstiprināja VP, virietis joprojām atrodas meklēšanā. Turklat šis virietis, iespējams, nav vainojams tikai par braukšanu ar automašīnu bez tiesībām, kā sākotnēji varēja šķist pēc policijas sniegtās informācijas, bet viņu meklē aizdomās par krietni nopietnāku noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Proti, tās pāšas dienas vakarā, kad avize jau bija nodota drukai, internētā parādījās informācija, ka **Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes likumsargi aizdomās par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu meklē 1984.gadā dzimušo MĀRI ZVIRGZDIŅU (attēlā).**

Vīrieša pazīmes: apmēram 1,65-1,70 metrus garš, sportiskas miesas uzbūves, tumšiem matiem, tumšām acīm. Var nēsāt optiskās brilles. **Valsts policija aicina aplūkot vīrieša fotogrāfiju un atsaukties ikvienu, kuram zināma viņa iespējamā atrašanās vieta vai jebkāda cita informācija, kas var noderēt personas meklēšanā. Informēt policiju iespējams, zvanot patēriņu numuru 67086430 vai 110, vai arī vēršoties tuvākajā Valsts policijas iecirknī.**

Jāpiebilst, ka pēc krietni konkrētākas informācijas parādīšanās internētā par notikušo pakaldzīšanos Balvos ar laikrakstu "Vaduguns" sazinājās vairāki lasītāji. Viņi bija neizpratnē, kādēļ šāda informācija jau laikus neparādījās vietējā avīzē? "Kopš šiem notikumiem 16.martā līdz sākotnējās informācijas publicēšanai 22.marta "Vaduguns" avizes numurā pagāja teju nedēļa. Galu galā runa ir ne tikai par autovadītāju, kurš, iespējams, vadīja automašīnu bez tiesībām, bet par vīrieti, kuru tur aizdomās par sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu. Vai policijai nešķiet, ka par šādiem gadījumiem sabiedrība ar konkrētu informāciju jādara zināma pēc iespējas ātrāk, nevis jāizvairās no plašākas informācijas sniegšanas? Vai arī policija nesniedza plašāku informāciju, jo viņiem gluži vienkārši nebija patikams fakts, ka šis virietis no policistiem aizlaidīs?" retoriski jautā un spriež lasītāji.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Pagājušās nedēļas nogalē Balvu Novada muzejā svinīgi atklāja izstādi "Atmiņas par Sibīriju", bet vakar visā Latvijā atzīmējām Komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienu. Atceres pasākumos pieminēja 1949.gada 25.martu, kad no Latvijas deportēja 42 125 cilvēkus. Tās bija 13 248 ģimenes, no tiem - 11 316 vīrieši, 19 822 sievietes un 10 987 bērni līdz 16 gadu vecumam. Ceļā un izsūtījumā dzima 211 bērni. Kopumā deportēja 2,2% Latvijas iedzīvotāju.

Muzejā. Balvu novada domes priekšsēdētājs Aigars Pušpurs teica paldies vārdus smago dienu lieciniekiem: "Jebkura dokumentāla lieta, ko mēs redzam arī šodien, ir izglitojošs materiāls gan mums, gan ipaši jaunatnei."

Viestura ordeņa kavaliere. Stompaku purva kaujas lieciniece Domicella Pundure (foto - no labās), kura no Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa rokām saņēmusi Viestura ordeni par sevišķiem noplēniem nacionālās pretošānās kustībā un valsts neatkarības aizstāvēšanā, atceras izsūtījuma laiku: "Bērns palika Latvijā. Viņam bija četri mēneši, kad mūs veda prom. Piebraucām pie kaut kādas mājas, karavīri iegāja iekšā. Bet tur apkārt daudz cilvēku stāvēja un sāka runāt, lai tak mazo bērniņu atdodot, lai palūdzot čekai un ļaujot viņu atstāt. Tad mana mamma iegāja pie čekas un parunāja. Atļāva mūsu bērnu atstāt. Sākumā dēls dzīvoja pie manas tantes, bet, kad māsa atrāca mājās no radiem, tad paņēma manu bērnu pie sevis un audzināja. Deviņus gadus viņš pie māsas dzīvoja. Tad bijām atbraukuši uz vīra māsas kāzām - kad Stalīns nomira, tad jau vieglāk palika, un mums ļāva atbraukt uz Latviju. Un kad braucām apkārt uz Sibīriju, paņēmām dēlu līdzi. Tā nu viņš vēl divus gadus Sibīrijā ar mums nodzīvoja..."

Atklāj izstādi.
Piektiens
Balvu Novada
muzejā atklāja
izstādi
"Atmiņas par
Sibīriju".
Muzeja
vadītāja Iveta
Supe citēja
izsūtīto
skaudros
stāstus
atgādinot, ka
aprīt 70 gadi
kopš
drausmīgajiem
notikumiem
1949.gadā.

Piemin represētos

25.marts Rugājos. Rugāju Novada muzeja vadītāja Velga Vīcupa klātesošajiem atgādināja, ka no Rugāju pagasta izsūtīti 213, bet no Lazdukalna pagasta, kura lielākā daļa tolaik atradās Bērzpils pagastā, vairāk nekā simts cilvēku. Tāpat viņa zināja teikt, ka 25.martā uz prezidenta pili devās rugājietis Dainis Avotiņš, kurš apkopojis dzimtas atmiņu stāstus.

Jaunā maiņa. Ārija Tihomirova savu uzrunu veitīja bērniem: "Lai jūs izprastu, cik tas bija šausmīgi, izstāstišu mazu epizodi no grāmatas "Sibīrijas bērni". Jūsu vecuma meiteni izsūtīja kopā ar mammu, kas, kā jau mamma, pēdējo kumosu atdeva bērnam. Viņa saslima. Kad mamma bija uz nāves gultas slimnicā, vienpadsmīt gadus jaunā meitene devās divu dienu gājienā pa taigu uz slimnicu. Mammīte nomira un vajadzēja viņu vest atpakaļ uz māju. Vietējā iedzīvotāja, kura apņēmās ar zirgu māmiņu aizvest mājās, pateica, ka palīdzēs, ja meitene atdos mamma drēbes. Meitenē bija šokā: "Kā tā, vai mamma vedis kailu?" Bet nekas cits neatlika, kā piekrīst. Māmiņu piesedza, ar ko vien varēja, kā arī, kapu kopīnā guldot, salasīja dažādus zarus un puķes, lai sejā nekristu smiltis. Mūsdienu bērni dzīmšanas dienās saņem modernus telefonus, ar kuriem, iespējams, sacensās, kuram dārgāks, labāks un skaistāks. Bet bija laiks, kad kāds zēns dzīmšanas dienā dāvanā saņēma vienu kartupeli. Viņš bija laimīgs, turklāt nātres jau bija apēstas..."

Izstādes autore. Balvu Novada muzeja vecākā speciāliste, vēsturniece Ruta Akmentīna runāja par izsūtīto ciešanām: "Šī izstāde, kas tapusi sadarbībā ar politiski represēto biedrības Balvu nodaļu, stāsta par cilvēku likteniem. Šeit skatāmas vairāk nekā 200 fotogrāfijas, dokumenti un liecības." Savukārt muzeja vadītāja Iveta Supe mudināja ikvienu interesentu atnākt un to apskatīt piebilstot: "Izstāde ilgs visu aprīli." Tāpat izstādi veidoja Dace Teilāne, kas pajokoja, ka šī ir tikai aisberga redzamā daļa.

Uzdāvina grāmatu. Dainis Avotiņš muzejam uzdāvināja dzimtas grāmatu "Salauztie likteņi". Par to, ka latvji ir stipri liecina uz grāmatas redzamais dzimtas ģerbonis.

Pirms kopsapulces. Politiski represēto biedrības Balvu nodaļas vadītāja Ārija Tihomirova kolēģiem kopsapulcē atskaitījās par pērn padarītajiem darbiem un nākotnes plāniem. Kā pirmo šī gada pasākumu viņa minēja 10.maiju, kad Likteņdārzā piemiņas pasākumā godinās Sibīrijas māmiņas.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

E-pakalpojumu lietošanai daļai sabiedrības trūkst nepieciešamo datorprasmju

Strādājot ikdienā ar klientiem, ir uzskatāmi redzama situācija sabiedrībā – gados vecākiem klientiem nav nepieciešamo iemaņu darbam ar datoru. Ja ir iespēja saņemt pakalpojumu klātienē, tad viņi to arī izmants, jo šiem cilvēkiem ir izstrādājies konkrēts uzvedības modelis un uzkrājusies liela dzīves pieredze jautājumu risināšanā klātienē, taču viņiem trūkst iemaņu un zināšanu par elektronisko vidi.

Cilvēkiem grūti mainīt gadiem ilgušos paradumus

Klientu personīgā pieredze sevi attaisnojusi visu iepriekšējo dzīves posmu, tāpēc tie nevēlas un viņiem ir ļoti grūti mainīt savus uzvedības modeļus. Klientiem ir ļoti lielas bailes kļūdīties elektroniskajā vidē, jo viņi nav pārliecināti, ka visu izdarīs pareizi. Iespējams, ir bijusi negatīva pieredze. Piemēram, sākot pildīt elektronisko pieteikumu personu apliecinošo dokumentu saņemšanai, sistēmā ir limitēts laiks konkrēto darbību veikšanai. Klienti stāsta, ka, uzsākot pildīt pieteikumu, aizpilda to līdz pusei, tad izdomā, ka jāuzvāra tēja, aiziet līdz virtuvei, atnāk pēc 30 minūtēm un grib pabeigt iesākto. Bet pa šo laiku jau ir izmesti no sistēmas.

Protams, vislabāk būtu, ja pirmā pieredze, veicot darbības elektroniskajā vidē, būtu droša un blakus būtu kāds zinošāks cilvēks, kas spētu sniegt atbalstu un atbildēt uz neskaidrajiem jautājumiem. Arī man pašai pirmā pieredze ar elektroniski parakstītu dokumentu nebija pozitīva. Pirms vairākiem gadiem sagatavoju, elektroniski parakstīju un nosūtīju iesniegumu pašvaldības uzņēmumam. Diemžēl gaidītais rezultāts netika sasniedzts, jo iestādei tobrīd nebija iespēju ne reģistrēt, ne pieņemt, ne pārbaudīt elektroniskos dokumentus, par ko tiku informēta telefoniski, lūdzot ierasties klātienē un parakstīt iesniegumu. Turpmāk gan ar elektroniski parakstītajiem dokumentiem problēmas nav bijušas.

Runājot ar apmeklētājiem, mēģinām saprast, kāpēc cilvēki nevēlas lūgt palīdzību bērniem vai mazbērniem. Bieži ir tā, ka šo tuvo cilvēku nemaz nav blakus, jo dzīvo ārzemēs. Bibliotēkās piedāvātajai apmācībai ir jāpierakstās, un ir bailes, vai spēs apgūt mācību vielu, jo informācijas uztvere arī nav tik ātra. Seniori nevēlas kļūt par apgrūtinājumu saviem tuviniekiem, tāpēc labāk atnāk un paši izdara visu uz vietas iestādē.

Klātienē sniegtais pakalpojums pilda vēl vienu ļoti nepieciešamo nosacījumu cilvēka dzīvē – saskarsmi, kas ikdienā senioriem ir ļoti ierobežota. Cilvēks vienkarši grib parunāties, nesteidzīgi izstāstīt savu problēmu. Darbiniekiem tiek stāstītas ne vien problēmas, kas ir iestādes kompetencē, bet arī par mājdzīvniekiem, kaimiņiem, hobijiem. Kāda kliente uz nodalju atnesa savu palmu, lūdzot parūpēties par to, jo viņa maina dzīvesvietu un nevar ņemt to līdzi, bet izmest dzīvo augu nespēj. Šī kliente reizi pusgadā ierodas nodalā, lai pārliecinātos, ka ar palmu viss ir kārtībā. Mēs, protams, kundzi atceramies ar smaidu, bet dziļi sirdi lepojamies ar to, jo tas ir klienta uzticības kredīts, kas jāiekaro pakāpeniski. Sākumā caur neformālo komunikāciju, vēlāk – stāstot par e-parakstu, ko klientē izstāstīs visām savām draudzenēm un, iespējams, spēsim iedrošināt izmēģināt.

Ir klienti, kuri principa pēc atsakās lietot internetu, viņi nevēlas, lai bērni vai mazbērni viņus māca. Tā ir tāda kā aizsardzības reakcija, jo nevēlas zaudēt savu izveidoto priekšstatu par dzīvi, - ja esmu dzīvojis līdz šim bez datora, tad spēšu arī turpmāk, bērni man nopirkā datoru, bet es to nelietoju, - tāda ir galvenā atbilde. Taču mēs esam optimisti un ceram, ka nākotnē situācija mainīsies, jo elektroniskā vide tiesām atvieglo dzīvi un sazinu.

Klientu apkalpošanas speciālistu zināšanas - atslēga uz e-pakalpojumu izmantošanu

Klientu apkalpošanas speciālisti ir tilts starp sabiedrību un valsts iestādi, tādēļ, jo vairāk tiks ieņuldīts iestādes speciālistos, viņu apmācībā un izglītošanā, jo vieglāk, ātrāk un pilnīgāk notiks sabiedrības izglītošana par e-vidi. Lai klientu apkalpošanas speciālists varētu kvalitatīvi sniegt atbildes uz klientu uzdotajiem jautājumiem, praktiskās mācības, kur katrs darbinieks pats izmēģina izveidot pieteikumu, ir progresīvākais apmācību veids.

Nepieciešamas regulāras mācības par aktuāliem jaunuviem e-vidē, jo tehnoloģijas attīstās, paplašinās e-vidē sniegt pakalpojumu klāsts un trūkst informācijas par jauno pakalpojumu klāstu, ko piedāvā citas iestādes. Pārzinām savas iestādes piedāvātos pakalpojumus, bet digitālo aģentu mācībās guvām plašāku informāciju par visām valsts iestādēm, varam klientiem paskaidrot, kur rast atbildi un nepieciešamo

informāciju, norādīt virzienu, kurā var gūt atbildi uz interesējošo jautājumu.

Cilvēkam svarīgs ir viņa personiskais ieguvums

Lai vairāk klientu izmantotu e-vidi, ir jāliek uzsvars uz to, kāds ir paša klienta ieguvums. Piemēram, vairākiem PMLP pakalpojumiem elektroniski ir noteikta zemāka valsts nodeva nekā tad, ja pakalpojumu saņem klātienē. Elektronisko pieteikumu ieguvums ir arī laiks, jo nav jāstāv rindā, nav jāpielāgojas iestādes darba laikam. Tāpat naudas ietaupījums – nav jāterējas transportam, autostāvvietām. Pakalpojumu var saņemt sev vēlamā laikā, nevis iestādes darba laikā. Atbilde tiek sniepta rakstiskā veidā, kas ļauj izvairīties no pārpratumiem. Ja ir aizmirsta sniegtā informācija vai nav pareizi uzverta, saprasta, var pārlasīt vairākas reizes.

Tieši tāpat ir ar mācībām – ja cilvēkam ir svarīgi apgūt jaunas zināšanas, tad viņš meklēs iespējas un apgūs tās. Es personīgi digitālo aģēntu mācībām pieteicos, lai gūtu prasmes un iemaņas, ko PMLP ir definējusi organizācijas attīstības mērķos – popularizēt un sniegt vispusīgu informāciju klientiem par eID karšu izmantošanas iespējām un e-paraksta izmantošanu. Vēlējos apgūt jaunas lietas, lai operatīvi spētu atrast nepieciešamo informāciju portālā latvija.lv un uzzinātu par citām piedāvātajām iespējām elektroniskajā vidē.

A.LOGINOVA, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) Rīgas 3.nodaļas vadītāja

Pārliecinies - vai abonēji aprīlim un turpmākajiem mēnešiem?!

Veiksmes prognoze

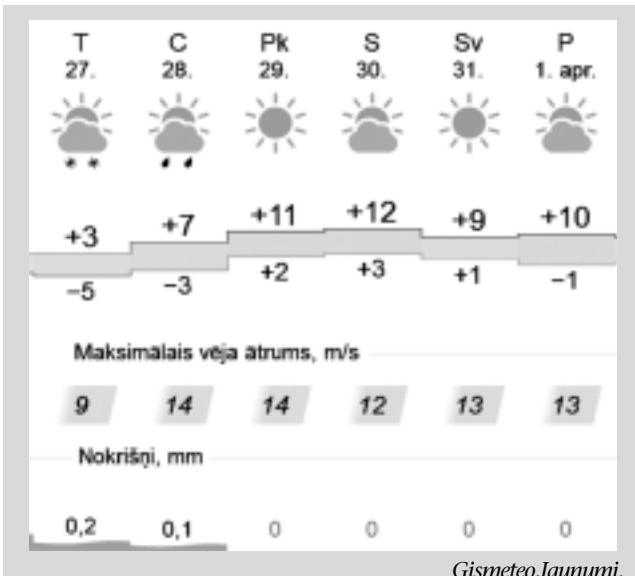
26.marts. Šodien nesarežēj sev dzīvi ar medicīnisku iejaukšanos aknās, žultspūslī vai ar asins pārliešanu. Kaut kas tur var aiziet šķērsām. Tāpat skrienot, brienot vai braucot saudzē muguru un kājas. Sāpes sajās jūtīgajās zonās var izjaukt ieplānotos darbus. Ja pietiek spēka un enerģijas, varat uzsākt arī ko jaunu. Zvaigznes solās nākt palīgā. Vienigais, no kā šodien vajadzētu atturēties: aizņemties naudu, vienalga - vai no privātpersonas, vai bankas, jo to atdot būs ļoooti grūti. Vai tev to vajag?

27.marts. Vai zini, kas pie tevis sen nav ciemojies? Nu, protams, Čika kungs, kurš šodien atkal tevi *uzmundrinās* no plkst. 4.37 līdz 16.07 gan ar pazudušu dokumentu, gan noklīdušu atskaiti, gan datortehnikas vai tava auto niķiem, gan tavas Brūnes, Kranča vai Mura neadekvāto rīcību. Vai arī kādu nebijušu dabas stihiju: sniega, vētras vai pat pērkona veidā. Čika kungam tu preti stāties vari tikai ar savu intuīciju. Diemžēl ar loģiku šodien tu ātrāk iebrauksi auzās. Tāpēc nebrīnieties, ka sievietēm var būt tīri forša diena, bet vīriešiem – īsts murgs.

28.marts. Parasta ceturtdiena parastiem cilvēkiem, kad neplānojam neko neparastu. Arī komunicēt šodien labāk ar savam statusam atbilstošiem cilvēkiem, jo sētnieks labāk sapratis sētnieku, sanstehniks - santehniki, pārdevēja - pārdevēju, skolotājs - skolotāju, medīkis - medīki utt. Un, nedod Dievs, bezdarbniekam šodien doties pie deputāta ar pretenzijām vai lūgumiem (piedodiet, nekā personīga), vai skolēnam runāt preti skolotājam, vai šoferim pierādīt savu taisnību ceļu policistam. Nu tad spalvas vien putēs! Vai tev to vajag? Piekritīsiet, ka šādā atmosfērā uzsākt ko jaunu vai grandiozu būtu neprāts, vai ne?

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Apsveikumi

Labs vārds pie laba darba vada.
Labs darbs ir labam vārdam rada;
Un cilvēks labs, kas labu dara,
Ir saules stars no Dieva gara.

(Dz.Rinkule-Zemzare)

Mīļi sveicam **Lilitu Bukovsku** skaistajā dzīves jubilejā! Vēlam: Dieva svētību, labu veselību, labas idejas, ko īstenot kopā, smaidu un sapratni, gaismu, kas dara ikvienu laimigu.

Tavs vienīgais darba kolektīvs "Sendā Dz"

Nav aizvaditie gadi joka lieta,
No visa kā pa druskai šķīts -
Gan sūro dienu taka mīta,
Gan prieka saldums izbaudīts.

Mīļi sveicam **Antonīnu Astapenkova** jubilejā!

Vēlam veselību, dzīvesprieku, enerģiju.

Meitas, mazdēli, mazmeita ar ģimeni

Daudz gaišu saules stariņu, mīlu vārdiņu,
jauku smaidiņu, baltu stundiņu, stipras
veselībiņas, vēlīgas laimītes skaistajā
dzīves jubilejā **Elīnei Harkovai!**

Vecmāmiņa Bliņicā

Līdzjūtības

Kas smagāks vēl var būt, pa dzīves
taku ejot,
Kā atdot zemei to, kas sirdī tuvu un
dārgs.
Izsakām dziļu līdzjūtību **RUSLANA**
tuvniekiem ar viņa pēkšņo
aizšešanu viņsaulē.
Draugi: Ikars, Arvids, Vairis, Saša

To melno sāpi svešam neizstāstīt,
To bēdu nepacelt, kas sirdi spiež.
(J.Plotnieks)
Sāpuj bridi esam kopā ar Tevi,
Anītiņ, māti **HELĒNU RAGINSKU**
pavadot mūžībā.
SIA "Stigma" kolektīvs

Pāri sirmām kapu piedēm
Pāršalc tavas dzīves stāsts,
Māsas sirds ir apklaususi,
Čaklās rokas mierā dus.
Visdziļākā līdzjūtība Ludmilai
Jevstafjevai ar ģimeni, māsu
ŅINU mūžībā pavadot.

Kolēgi

Nepūšat, auksti vēji,
Lai guļ mana māmuliņa,
Mana mīla māmuliņa
Saldu miegu aizmugusi.
Izsakām patiesu līdzjūtību un sērās
esam kopā ar **Ļubovu Jasakovu**,
MĀMINU mūžībā pavadot.
Aija, Dairis, Taņa, Natalja, Ilgmārs

Tu katram viena, tikai viena,
Pie kuras kā pie saules bērni turas
klāt,
Tāpēc ir tik grūti, skujām birstot,
Uz mūžu tevi zemei atdot, māt.
Izsakām līdzjūtību **Anītai**
Kozlovskai un pārējiem
tuvniekiem, no **MĀTES** atvadoties.
Atis, Jānis ar ģimeni

Pateicības

Mēs klusējot paliekam...
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs...

Vislielākā pateicība visiem, kuri bija kopā ar mums, pavadot mūžībā mīlo
māmulīti **Annu Ambarovu**.

Sirsnigs paldies Viļakas Romas katoļu draudzes prāvestam Guntaram, etnogrāfiskajam ansamblim "Abrenīte", ērģelnieci Inetai, vijolnieci Zojai, radiem, kaimiņiem, esošajiem un bijušajiem kolēgiem, draugiem un visiem labajiem cilvēkiem, kuri grūtajā brīdi atbalstīja gan ar darbiem, gan ar padomu.

PATIESĀ CIENĀ - MEITA, DĒLS, MAZBĒRNI AR ĢIMENĒM

Kad mūžībā pavadita mūsu mīļā **Gaida Kauke**, sirsnigi pateicamies prāvestam Mārtiņam Klušam, ērģelniekam Jānim Budevičam un dziedātājiem, psalmu dziedātājām, apbedišanas birojam "Smiltājs", kafejnīcas "Velves" kolektīvam, ģimenes ārstei Ārijai Baranovskai un prakses personālam, visiem radīiem, draugiem, kaimiņiem, kolēgiem, kuri juta līdzi un bija kopā ar mums.

TUVINIEKI

Vissirsnīgākie pateicības vārdi priesterim Mārtiņam Klušam, ērģelniekam Jānim Budevičam, dziedātājām, Arniim Grapam, apbedišanas firmai "Smiltājs", kafejnīcas "Velves" kolektīvam, SIA "Balvu un Gulbenes slimnicu apvienības" kolektīvam, Rīgas Austrumu kliniskās universitātes slimnīcas kolektīvam, Balvu novada pašvaldības kolektīvam un deputātiem, radiem, draugiem, kaimiņiem, darba kolēgiem. Paldies visiem, kuri bija kopā ar mums un dalīja sāpju smagumu, mīlo tēti, vectētiņu, viratēvu, brāli un vīru **Laimoni Korlašu** mūžības celā pavadot.

DĒLI AR ĢIMENĒM, SIEVA UN MĀSA

O LAFIKO.LV
AIZDEVUMI
pensionāriem un
strādājošajiem.
BALVOS, TAUTAS IELĀ 1
2. stāvā - katru darbdienu.
Tālr. 64521873/ 26402362.

95. KODS Atkal jauna
būvdienu grupa 06.04.
autoskola
"Delta 9V".

Iepriekšēja pieteikšanās.
Tālr. 29208179.

Attīra aizaugušas plavas un grāvju.
Pērk zaru kaudzes pie ceļa.
Tālr. 29226863.

Bez maksas attīra lauksamniecības
zemes no krūmiem.
Tālr. 26211223.

Kāpurķēzu ekskavatora, universālā
iekrāvēja-ekskavatora pakalpojumi.
ZĀGĒ, IZVED CIRSMU.
Tālr. 28608343.

Celā uz poliklīniku, uz soliņa pie
upītes, atrasts maciņš ar zālēm.
Interesēties redakcijā.

Pārdod

30.martā, 6.aprīlī pārdos gaiļus,
baltus, brūnus jaunputnus un
dējējvistas. Vistas mainīs pret
gaiļiem (pēc pieteikuma). Maršruts:
Kubuli 7.30; Balvi 7.40; Vīksna 8.00;
Kuprava 8.20; Viļaka 8.40; Žiguri
8.55; Semenova 9.15; Šķilbēni 9.25;
Rekova 9.30; Upīte 9.40;
Briežuciems 10.00, Baltinava 10.15;
Tilža 10.35; Golvari 10.55; Bērziplis
11.15, Benislava 11.30, Rugāji 11.45;
Medņi 11.55; Naudaskalns 12.05;
Bērzelkalne 12.15.
Tālr. 22845900.

Pārdod skalditu malku.
Tālr. 26211223.

Pārdod sivēnus.
Tālr. 28774747.

Pārdod lopbarības kartupeļus un
siena rullus no šķūņa.
Tālr. 25764860.

Pārdod lopbarības kartupeļus.
Tālr. 28389729.

Zirgu mēslī ar piegādi.
Tālr. 28759616.

Pārdod sienu rulonus.
Tālr. 26169858.

SĒKLAS KARTUPEĻUS RANOMI,
IMPALA, BELLAROSA, VINETA
DIPLOMAT AR PIEGĀDI.
Tālr. 26519894.

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspstrade.lv

**SIA "AIBI"
iepērk
liellopus,
jaunlopus,
telus, jērus.
Augstas cenas.**
Tūlītēja samaksa. Svari.
Tālr. 20238990.

**SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk mājlopus.**
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

**Z.S "Strautiņi"
iepērk mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

**SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
liellopus, jaunlopus, aītas,
zīrgus.** Samaksa tūlītēja.
Svari. Tālr. **28761515.**

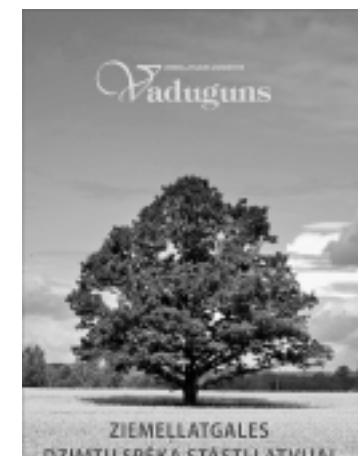
**SIA "SENDIJA" pastāvīgi iepērk
lapu, skuju koku taru, malku.
ZARUS ŠĶELDOŠANAI (svaigi
grieztus, ar lapām, zaļām
skujām).**
Tālr. 29495199, 29183884.

Pērk mežu ar zemi un cirsmas.
Tālr. 27876697.

Pēku meža ipašumu, var būt arī
dalēji izstrādāts. Interesē no 5-
300ha. Tālr. 29386009.

"Craftwoood" PĒRK MEŽA
IPAŠUMUS visā Latvijā, cena no
1000-10000 EUR/ha. Samaksa
darījuma dienā. Tālr. 26360308.

Redakcijas reklāmas daļā
iespējams iegādāties
"Vaduguns" kalendāru
2019. gadam un izdevumu
"Ziemeļlatgales dzimtu
spēka stāsti Latvijai".

Vaduguns

Indekss
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NOREĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X

Publētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVS - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOJIČIKA - T.64522126
Z.LOGINA, LZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespēsts SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀZA - 3115